

DRAUGAS

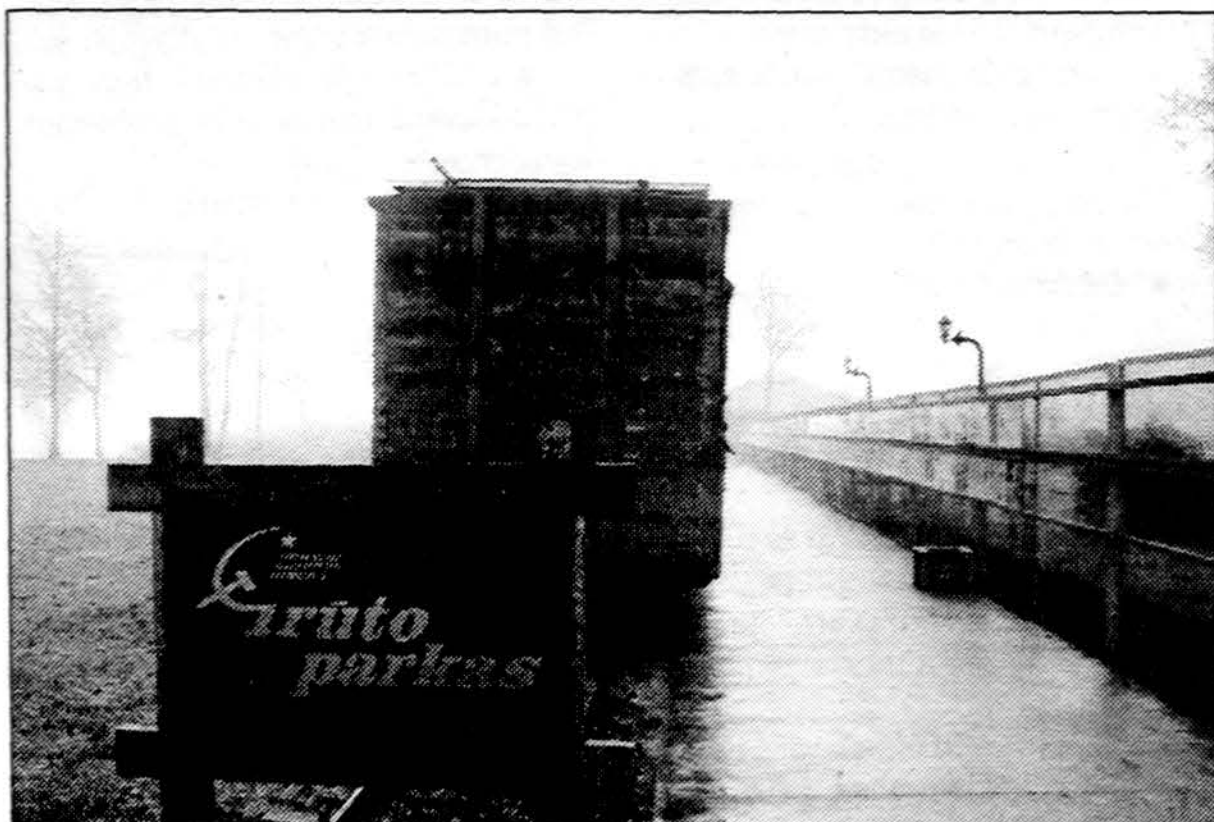
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Kaina 50 c.

ANTRADIENIS - TUESDAY, SPALIO - OCTOBER 9, 2007

Vol. XCVIII Nr. 196

Bolševikų nedievina tik bolševikai?

Lietuvos praeities šmėklos — ne tik Grūto parke.

Tomas Čyvas

Liustracija Lietuvoje lieka įdomi. Su įstatymais, naudingesniais jos objektui nei šalininkams. Su komisija be pirmininko. Tai dar būtų pusė bėdos.

Buvusios pirmininkės Dalios Kuodytės pastebėjimas, kad liustracija nevyksta žmonių protuose, kad paniškai bijoma tiesą net girdėti, o ne tik sakyti ir galiausiai pasvarstymas, jog būsimajam („kamikadzei“?), kuris ryšis dirbti šį darbą, ji „geriau nesakyti nieko“, verčia pamąstyti plačiau. Apie patį liustracijos kontekstą.

Svarbu net ne tai, kaip meistriškai, pasinaudojant vieno pirmųjų jos entuziastų — Virgilijaus Čepaičio — tikrų ar tariamų ryšių paviešinimu, o taip pat (sąmoningai?) pasiūlius nesveikai radikalius apribojimus, buvo

diskredituota pati idėja ir pradėta, viešąją erdvę ilgainiui užvaldžiusi, nomenklatūros ir sovietinių skundų bei kolaborantų reabilitavimo veikla.

Internete, praėjus septyniolikai metų po LTSR pakasynų, galima rasti tokių „perlų“:

„Skiriamoji riba tarp garbingų ir padorių žmonių ir savanaudžių niekšų eina visai ne ties KGB slenkstiu, bet žmogaus viduje. O ten pažvelgti ir pamatyti iš šalies neįmanoma. Bandymai atskirti 'gerus' nuo 'blogų' yra advokatavimas liustracijos velniui Liuciferiui žmonėms kankinti. Kodėl taip? Nieksai visada mokės išsisukti, jie ryžtingi veikti, gudresni už patiklius ir naivius. Tiesa ta, kad LTSR nebuvo pragaras, kaip ir LR nėra rojus.“

Va taip. Kolaboravimo ir išdavys-

tės, patriotizmo bei rezistencijos priešprieša patalpinama kažkur „giliai į vidų“, kur nepasieks nei kunigas, nei psichologas, o juolab liustracija. Neįlįsi juk sielon buožintojams ir sribams, enkavedistams ir kagėbistams. Gal jie netgi nebologi savaip žmonės buvo — šeimomis rūpinosi, trisdešimt sidabrinių, užuot pragrę, išleisdavo kokio „vojentorgo“ krautuvėlėje ir vaikučiams kasdien nupirkdavo ledų. O kad ten kažkas kažką padarė negerai, tai niekis — žmogaus sielos mat neperprasi.

LTSR nebuvo pragaru. Tai tebuvo, kaip yra įžvelgęs A. M. Brazauskas, „tam tikra valstybingumo forma.“ O toje formoje, cituotą atsiliepimą parašiusiam žmogui, gal tikrai buvo nei geriau, nei blogiau. Tai nebūtinai reiškia, kad jis kagėbistas, nomenklatūrininkas ar „apsukruolis“, tempdavęs po apatiniais iš kombinato sernelatą ar tarybines dešreles, mokėjęs sąžiningai uždirbtą kyšį už nupiepusį „žiguliuką“ (nes paskyros negalėjo sulaukti metų metais). Tai gal tiesiog reiškia, kad žmogui daug nereikėjo, niekur jis nelindo, buvo nei baltasis, nei raudonasis, jo šeimą apėjo trėmimai, buožinimai ir žudymai.

Kažkaip susiveikdavo sovietų gadyneje pasiturintį gyvenimą simbolizavusių tualetinį popierių, džiaugdavosi „pajokais“, kuriuose prieš šventes rasdavo žaliųjų žirnelių ir pamėlusį ančiuką už 1 rub. 20 kap.

Tie kiti, kuriuos ištrėmė, nužudė, apiplėšė ir kitaip nurašė į „gamybos nuostolius“ jam liko tolimi, ir nedomino nei tada, nei dabar. Tai, kad iš visos šalies buvo pavogta 50 metų normaliosnės, **Nukelta į 6 psl.**

V. Uspaskichui paliktas galioti namų areštas

Vilnius, spalio 8 d. (BNS) — Vilniaus apygardos teismas pirmadienį atmetė Generalinės prokuratūros skundą, kuriuo prokurorai siekė paskirti suėmimą ilgai Rusijoje besilapsčiusiam buvusiam ministrui ir „darbiečių“ vadovui Viktorui Uspaskichui.

Į Seimo narius kandidatuojančio buvusio „darbiečių“ vadovo gynėjo skundą dėl paskirto namų arešto teismas patenkino iš dalies.

Apygardos teismo vertinimu, žemesnės instancijos teismo paskirtos namų arešto sąlygos prieštaringos, todėl dabar įtariamajam leidžiama lankytis viešosiose vietose. Tačiau draudimas nuo 8 val. vakaro iki 8 val. ryto neišvykti iš gyvenamosios vietos liko nepanaikintas.

Ši teismo nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Išklauses teismo nutartį V. Uspaskichas neatrodė labai patenkintas.

„Tokiomis sąlygomis labai sunku laimėti rinkimus bei įtikinėti žmones, kai jie nemato savo kandidato“, — sakė kandidatas į Seimo narius.

Jis sakė kviesiąs rinkėjus pas save į Kėdainius atvažiuoti tiesiogiai pabendrauti ir, kad nebūtų kaltinamas papirkinėjimu, žadėjo juos vaišinti tik arbata su cukrumi, nes „ir premjeras, ir Seimo pirmininkas, ir ministrai, Seimo nariai turi teisę pavaišinti savo svečius arbata“.

PERIODICALS

Šiame numeryje:

- Sveikatos klausimais. Vidurių užkietėjimas (konstipacija). Įvairios žinios (p. 2, 9)
- Lydi šventadienis (p. 3)
- „Augame kartu su savo klausytojais“ (p. 4-5)
- Kun. A. Pupšio džiugus jubiliejus (p. 5)
- Lietuvos savaitė (p. 6)
- „Griliavimo“ varžybos rudėnėjančiam Atlanta mieste (p. 8)
- Indija prieš 20 metų (6) (p. 9)
- Pašnekesio „Su viltimi į ateitį“ belaukiant (p. 10)

Valiutų santykis

1 USD — 2.44 LT
1 EUR — 3.45 LT

Profesoriai Lietuvoje uždirba tiek, kiek kasininkai

Mantas Adomėnas.
Gedimino Bartuškos (ELTA) nuotr.

Vilnius, spalio 8 d. (ELTA) — Demokratinės politikos instituto prezidentas konservatorius Mantas Adomėnas apgailestauja, kad Vyriausybė

kitamet neskirs pinigų studijų pasakų fondo kūrimui. Jo nuomone, tai reiškia, kad aukštojo mokslo reforma atidedama dar mažiausiai metams.

M. Adomėnas skeptiškai vertina Vyriausybės ketinimus vietoj to iš Privatizavimo fondo universitetams skirti vienkartinę keliasdešimties milijonų išmoką.

Jo nuomone, aukštajame moksle, kur dabar tikrai yra kritinė būklė, ir toliau nebus galima laukti nuolatinio padėties gerėjimo. Konservatoriaus teigimu, kitamet žadamą dėstytojų algų pakėlimą 20 proc., kurį Gedimino Kirkilo Vyriausybė žadėjo įvykdyti dar šiemet, praris įsivažiuojanti infliacija.

„O akademinė bendruomenė pagal atlyginimo lygį ir toliau liks kažkur tarp kasininkų ir geriau apmokamų sekretorių. Lietuva taip ir nepajėgė išsiveržti iš pigios darbo jėgos ekonomikos“, — sakė M. Adomėnas.

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 10-08-07

*****ORIGIN MIXED ADC 604
S52 P1 051508 GRATIS
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
SERIALS DIVISION
WASHINGTON DC 20540-4830

SVEIKATOS KLAUSIMAI

DALIUS KEDAINIS, MD

Lake St. Louis, MO

www.kedainisMD.com

Vidurių užkietėjimas (konstipacija)

Vidurių užkietėjimas vargina itin daug žmonių, ypač vyresniame amžiuje. Manoma, kad iki 25 proc. visų vyresnio amžiaus žmonių skundžiasi vidurių užkietėjimu. Chroninis vidurių užkietėjimas paskatino Amerikos ligonius daugiau nei 25 mln. kartų kreiptis į gydytojus, vėliau apie 100,000 jų buvo pasiūsta gastroenterologo konsultacijai. Ši problema kainuoja apie 250 mln. dolerių per metus. Per metus išrašoma daugiau vidurių užkietėjimą lengvinančių vaistų, nei kraujospūdžio vaistų ir kontraceptikų kartu sudėjus. Tad ši problema yra iš tiesų paplitusi ir aktuali.

Turbūt nesuklysiu pasakęs, kad beveik visi žmonės bent kartą gyvenime patiria šį sutrikimą, ir kad jis dažnai mus iš tiesų vargina. Net 60 proc. apklaustų vidurių užkietėjimu besiskundžiančių žmonių pripažino, kad šis sutrikimas trukdo jų darbinei veiklai ir sumažina darbingumą. Kaip ten būtų, reikia pripažinti, kad šis sutrikimas tiek tarp pačių pacientų, tiek dažnų daktarų priskiriamas prie lengvesnių problemų, vertų nedaug dėmesio. Ne tik, kad šis požiūris nėra teisingas, bet taip pat nereikėtų pamiršti, kad vidurių užkietėjimas gali būti rimtesnės ligos (pvz. skydliaukės sutrikimų, depresijos) požymis. Tad pažvelkime į šią problemą iš arčiau.

Pirmiausia, reikėtų atsakyti į klausimą, kas iš tiesų yra vidurių

užkietėjimas. Iš principo, vidurių užkietėjimas yra tiesiog nereguliarus retas tuštinimasis, dažnai susijęs su pilnumo, maudimo jausmu pilve, negalėjimu nustatyti laiku ar pilnai evakuoti storosios žarnos turinį. Nėra universalių parametrų, bet visuotinai priimtas susitarimas yra, kad sveikas žmogus turėtų tuštintis bent 1-2 kartus į savaitę. Vėlgį, vieniems žmonėms normalu tuštintis 3 kartus per dieną, kitiems kartas per 3-4 dienas yra norma. Tad vidurių užkietėjimus labiau turėtų būti diagnozuojamas esant retesniai tuštinimuisi, palyginus su įprastiniu ritmu, ir yra individualus kiekvienam žmogui. Kiti vidurių užkietėjimo požymiai galėtų būti, jei pašalinamos kietos, sausos išmatos, jei sunku ar skausminga tuštintis, jei juntami ir girdimi aktyvūs žarnyno judesiai („pilvas gurgia“), jei net ir pasituštinus dar lieka pilnumo jausmas žarnyne.

Vidurių užkietėjimui daro įtakos ir paciento elgesys. Vidurių užkie-

tėjimu labiau skundžiamasi, jei:

- Pernelyg ilgai laukiama tarp paskirų apsilankymų į tualetą ar jei pernelyg ilgai slopinamas noras tuštintis;
- Vartojama pernelyg mažai skysčių;
- Piktnaudžiaujama vidurius atpalaiduojančiais vaistais;
- Vartojama nepakankamai skaidulingo maisto;
- Pernelyg daug sėdima ir gulima, vengiant fizinio aktyvumo;
- Vartojami vaistai, kurie sukelia vidurių užkietėjimą.

Vidurių užkietėjimo gydymui taikomi keli principai:

- Gerkite daugiau skysčių;
- Vartokite daugiau maistinių skaidulų, daugiau vaisių ir daržovių, reikalui esant, skaidulinių maisto priedų (Citrucel, Fibercon, Metamucil);
- Būkite labiau fiziškai aktyvus;
- Nelaukite pernelyg ilgai, užsioręje tuštintis. Suraskite laisvą minutę nueiti iki tualetu ir laiku pasituštinti;
- Jei jus vargina nuolatinis chroninis vidurių užkietėjimas, galite pabandyti išmatas minkštinančius preparatus, pvz. Docusate (Colace);
- Esant ypatingam reikalui, galite vartoti vidurius atlaisvinančius vaistus, tačiau nepatartina juos vartoti ilgiau nei savaitę. Atsiminkite, kad vaistai, keliantys padidėjusios sekrecijos diarėją (pvz., Milk of Magnesia), nualina žarnyno gleivinę, prarandama daug vertingų elektrolitų ir

mikroelementų;

- Esant reikalui, nepabijokite nemų: paprasto vandens ar „Fleet“ enemą;
- Atraskite minutę laiko aptarti vartojamus vaistus su jūsų daktaru. Įsitikinkite, ar kelių vaistų derinys nesukelia vidurių užkietėjimo.

Labai svarbu laiku atpažinti nerimą keliančius vidurių užkietėjimo požymius ir laiku kreiptis į gydytoją. Tad patartina kreiptis į gydytoją, jei:

- Užkietėjo viduriai, nors paprastai metų metus šios problemos neturėjote;
- Pradėjo kristi svoris;
- Išmatos pasidarė juodos ar pamatėte kraujo priemaišų;
- Vidurių užkietėjimas kaitosi su diarėjos epizodais.

Šie požymiai gali reikšti, kad susirgote kur kas sunkesne liga ir reikia nuodugnaus medicininio ištyrimo.

Tikiuosi, kad šie kuklūs patarimai padės geriau suprasti ir kontroliuoti vidurių užkietėjimą.

Tad būkime sveiki!

Straipsniui naudota informacija iš: American Gastroenterological Association (www.gatsro.org) ir American College of Gastroenterology (www.acg.gi.org).

Valstybės raginamos geriau pasirengti gripo epidemijai

„Svarbu sukurti aiškų ir suprantamą tarptautinį mechanizmą, skirtą užkirsti kelią ligoms, apsaugoti nuo jų ir kontroliuoti ligų plitimą“, – sakoma rugsėjo 6 d. Europos Parlamento patvirtintoje ataskaitoje (570 balsų už, 5 prieš, 4 susilaikė). Europarlamentarai ragina Europos Sąjungos (ES) šalis skubiai įgyvendinti Tarptautinėse sveikatos taisyklėse numatytus išpareigojimus, ypač dėl pasirengimo paukščių gripo epidemijai.

Šių metų birželio 15 d. įsigaliojo Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) paskelbtos naujosios Tarptautinės sveikatos taisyklės, privalomos visoms PSO narėms. Jomis siekiama užkirsti kelią ligų plitimui be reikalo nevaržant prekybos ir transporto. Pritardami Europos Komisijos komunikatui šia tema, europarlamentarai ragina ES šalis kuo skubiau įgyvendinti šiose taisyklėse numatytus išpareigojimus, ypač dėl pasirengimo galimai paukščių gripo epidemijai. Deputatai pabrėžia būtinybę sukaupiti vaistų ir vakcinų nuo gripo atsargų. Savo ruožtu jie ragina vengti riboti tarptautinį pacientų bei gydytojų mobilumą.

Europos Komisijai siūloma parengti programas, kurios padėtų susidoroti su Europos ir pasaulinio masto grėsmėmis sveikatai – tokomis kaip užkrečiamųjų ligų plitimas ar didėjantis atsparumas antibiotikams. Komisija taip pat raginama parengti grėsmių sveikatai nustatymo ir vertinimo gaires, bendradarbiaujant su Parlamento Aplinkos, sveikatos ir maisto saugos komitetu. Siūloma užtikrinti, kad esamos ir kuriamos ES bei tarptautinės įspėjimo sistemos laiku praneštų apie pavojų gyventojų sveikatai.

ES sveikatos ir vartotojų apsaugos komisaras šiuo klausimu Markos Kyprianou šiuo klausimu sakė: „Siekiamo, kad ES aktyviai imtųsi įgyvendinti Tarptautines sveikatos taisykles, ypač atsižvelgdama į gripo epidemijos grėsmę. Padėdami šalims narėms įgyvendinti šias taisykles, geriau apsaugosime mūsų piliečius nuo tarptautinių pavojų sveikatai, taip pat užtikrinsime atitinkamą politinį atsaką grėsmėms visuomenės sveikatai“.

Europos Parlamento spaudos tarnybos informacija

Mirčių nuo širdies ligų statistika – kraupi

Lietuva kovodama su širdies ir kraujagyslių ligomis stipriai atsilieka nuo kitų ES narių. Ji atsidūrė paskutinėje, 22 vietoje, Europos kardiologų draugijai atlikus epidemiologinį tyrimą „Euro Aspire III“. Net 55 proc. mirčių mūsų šalyje sukelia širdies ir kraujagyslių ligos, tai vidutiniškai 6 proc. daugiau nei kitose kartu su Lietuva į ES įstojusiose šalyse. Tuo tarpu senosiose ES narėse širdies ir kraujagyslių ligos sąlygoja mažiau nei 40 proc. visų mirčių.

„Mes dažnai kalbame apie karą keliuose, bet dar daugiau aukų kasdien pareikalauja širdies ir kraujagyslių ligos“, – sako LŠA prezidentas doc. Pranas Šerpytis.

Lietuvoje nuo širdies ir kraujagyslių ligų kasdien miršta daugiau nei 70 žmonių – tai gerokai viršija karo keliuose aukų skaičių, nes vidutiniškai Lietuvoje kasdien žūsta 2 žmonės. Lietuvos širdies asociacija (LŠA), rugsėjį paskelbusi širdies mėnesiu, situaciją šalyje vadina epidemine – kasdien įvyksta 20 miokardo infarktų, o daugiau nei 60 žmonių patiria širdies priepuolį ir atsiduria ligoninėje.

Nukelta 9 psl.

DRAUGAS (USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500. Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00. Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja. Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV
Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klasė: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00
Kanadoje (USD)
Metams \$215.00 • 1/2 metų \$130.00 • 3 mėn. \$100.00
Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis Oro paštu
Metams \$600.00 • 1/2 metų \$300.00
| Lietuvą reguliariu paštu
Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV
Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00
Kanadoje (USD)
Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00
Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis Oro paštu
Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
| Lietuvą reguliariu paštu
Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė
redakcija@draugas.org
Kultūrinio šėštadienio priedo redaktorė – Aldona Žemaitytė
aldaze@gmail.com
Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:
rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

LYDI ŠVENTADIENIS

XXVII Eilinė savaitė — Padaryti viską

Apštalai prašė: „Sustiprink mūsų tikėjimą“. O Viešpats atsakė: „Jei turėtumėte tikėjimą kaip garstyčios grūdėlį ir įsakytumėte šitam šilkmedžiui: 'Išsiraik ir pasisodink jūroje', — tai jis paklausytų jūsų. Kas iš jūsų, turėdamas samdinį artoją ar piemenį, jam grįžus iš lauko sako: 'Tuojau sėsk prie stalo'? Argi nesako: 'Prirink man vakarienę. Susijuosk ir patarnauk, kolei aš valgysiu ir gersiu, o paskui tu pavalgysi ir atsigersi...'? Argi samdiniui dėkojama, kad jis atliko, kas jam liepta? Taip ir jūs, atlikę visa, kas buvo pavesta, sakykite: 'Esame nenaudingi tarnai. Padarėme, ką turėjome padaryti'“

(C — Evangelija pagal Luką 17, 5-10)

Mons. Adolfo Grušo pamąstymas

Kalbėdamas apie tarnystę, Jėzus nesivaržydamas savo paaiškinimus baigia klausimu: „Argi samdiniui dėkojama, kad jis atliko, kas jam liepta?“ Iš tiesų, tai pasakojimas apie Kristaus laikų smulkų Palestinos ūkininką, kuris neturi išteklų pasisamdyti daugiau tarnų. Jis turi tik vieną vergą, dirbantį tiek laukuose, tiek patarnaujantį namie. Savaiame suprantama, kad šis, nors ir pavargęs po dienos darbų, namuose dar negali sėstis prie stalo, bet pirmiausia turi parengti vakarienę šeimininkui ir patarnauti — tik tada ir jam bus leista numalšinti alkį. Jis negali tikėtis ir ypatingo dėkingumo už atliktus darbus. Laikantis to meto mąstysenos, samdinytis tam tikra prasme buvo šeimininko nuosavybė, su kuria pastarasis galėjo daryti tai, ką manė esant reikalinga. Tai jokių būdu nėra savotiškas vergijos ar išnaudojimo pateisinimas ir nereikia, kad už darbą ir pastangas nepriklauso joks atlyginimas. Jėzus savo klausytojams kalba apie tikinčio žmogaus požiūrį į savo gyvenimą, drauge atmesdamas kai kurių savo sekėjų, besitikinčių kažkokių išskirtinių teisių už tai, kad uoliai laikosi Dievo įsakymų, nepamatuotus viltis. Tarnauti Dievui, vykdyti Jo valią kūriniui yra natūralu, ir už tai jis negali reikalauti kokio nors atlyginimo.

Jėzaus mokiniams šis palyginimas turi tokią pat vertę, kaip ir kiti Išganytojo pamokymai. Jame Viešpats kalba apie nusizeminimą ir meilę, drauge ragindamas šių dorybių laikytis kasdieniniame gyvenime, nes taip žmogus atlieka ne vien tai, ką privalo, bet yra pasirengęs daryti ir daugiau, eiti iki galo, pakludamas savo širdyje girdimam kviečiančiam Dievo balsui.

Iš tiesų Dievo ir žmogaus santykis negali net būti sulyginamas su šeimininko ir samdinio santykiais. Dievas žmogų kuria, jį mylėdamas, o žmogus atsiliepia meile ir dovanoja save Dievui. Tokiu būdu veikiau jau būtų galima kalbėti apie šių santykių panašumą į santuokinę meilę, laisvą nuo bet kokio išskaičiavimo. Tuo remiantis, galima tvirtinti, jog krikščionių bendruomenėje niekas negali

reikalauti išaukštinimo ar didesnio įvertinimo vien todėl, kad nuveikė didesnius darbus. Visi privalome laikyti save „nenaudingais tarnais“. Krikščionis turėtų išsiskirti iš minios ne savo nuopelnų demonstravimu, bet giedra nuotaika, ir jaustis laimingas, kad gali dovanoti save, mylėti ir aukotis dėl Dievo ir kitų žmonių be išankstinių išskaičiavimų. Žmogaus santykių su Dievu tada dingsta visokios dviprasmybės, visi „duoti“ ir „gauti“, ir džiaugiamasi Dievo išganymu, kuris atliekamas taip pat mūsų rankomis ir mūsų skelbimu.

Kai kam gali atrodyti, kad tokie teiginiai nesuderinami su gyvenimo realybe, tačiau privalome turėti omenyje, jog tai išsakė pats Išganytojas, vadinasi, tai irgi reikia pasistengti priimti ir pagal tai ugdyti savo tikėjimą. Tikėjimas nėra kažkas, ką galima priimti iš dalies. Būtina jo pilnai laikytis ir juo gyventi. Kaip apasaltams, prašiusiems sustiprinti jų tikėjimą, Viešpats aiškiai nurodė, kad jie apskritai neturi tikėjimo, taip ir į mus, šių laikų tikinčiuosius. Jis prabyla šio savo palyginimo žodžiais, primindamas, kad laikydamiesi tikėjimo padarytume labai daug, kai tuo tarpu matome savo pastangų menkumą. Išganytojas moko mus: Jūs, atlikę visa, kas jums buvo pavesta, sakykite: „Esame nenaudingi tarnai. Padarėme, ką turėjome padaryti“.

Nemaža dalis tikinčiųjų klaidingai supranta nusizeminimą, nes apie savo nenaudingumą kalba dar nebaisę savo darbų. Jie tvirtina, kad yra menki, kad niekada nesugebės pakeisti pasaulio, kad tik Dievas yra pakankamai galingas tai padaryti... ir tarsi nusiplauna rankas. Kalbėti apie savo nenaudingumą turime teisę tik tuomet, kai jau būsim atlikę viską, kam buvome pašaukti, bet tada tikrai žinosime, kad su Viešpaties pagalba mūsų darbo vaisiai pasirodys ateityje. O tuo tarpu gal tik reiktų didesnio atvirumo sau patiems, atsakant į vieną labai paprastą klausimą: ar tikrai manome, kad jau padarėme viską, ką galėjome?

Pagal „Vatikano radiją“ parengė
N. Šmerauskas

Pirmą kartą posėdžiaus Seimo ir PLB komisija

Spalio 15 dieną, prasideda penktas dienas truksiantys Seimo ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės komisijos posėdžiai. Tai pirmieji iš dalies atnaujintos sudėties ir pakeisto pavadinimo komisijos susitikimai. Prime name, kad Seimo ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės komisija oficialiai pradėjo veikti nuo birželio 5 dienos, ji pakeitė iki tol ilgus metus veikusią Seimo ir JAV Lietuvių Bendruomenės (JAV LB) komisiją. Naujo pavadinimo komisijoje be parlamentarų (po vieną nuo kiekvienos frakcijos), penkių JAV LB atstovų nuo šiol dirba ir penki Pasaulio Lietuvių Bendruome-

nės valdybos išrinkti atstovai.

Šioje sesijoje ketinama aptarti dar seno pavadinimo komisijoje priimtus kreipimus ir rezolucijas bus itin išsamiai nagrinėjami klausimai, susiję su dvigubos pilietybės problema, diskutuojama apie emigracijos ir imigracijos procesų valdymą, aptariama Vyriausybės institucijų, dirbančių migracijos klausimais veikla, jos kontrolė ir perspektyvos, diskutuojama apie Lietuvos žiniasklaidos vaidmenį kuriant mūsų šalies įvaizdį bei vėl keliamas TV kanalo išievojai klausimas. Komisijos posėdžiai yra atviri visuomenei.
lietuviams.com

Rusiškų balalaikų častuškos

PETRAS KATINAS

Rugsėjui baigiantis Kovo 11-osios Akto signataras, filosofas Romualdas Ozolas, gana dažnai „nuklystantis į lankas“, komentuo- damas politinius įvykius Lietuvoje ir neslepiančias savo euroskeptiškumo, viename Lietuvos dienraštyje išspausdintoje studijoje, pavadin- toje „Lietuva ir civilizacijų virsmas“, rašė, kad „nuo pat valstybės atkūri- mo Lietuvą valdo komunistai arba komunistinės sąmonės žmonės visai- p besivadinančiose partijose“. Aišku, Ozolas čia neatskleidė nieko naujo. Nesvarbu, kad senoji partinė nomenklatūra jau pakankamai prisigrobusi, nors ir labai nenoromis, traukiasi į politikos užkulius, naujoji nomenkla- tūra, kurią dabar imta vadinti komjaunuoliška, savo gobšumu, nesiskaitymu su niekuo absoliučiai nenusileidžia senajai, o gal net ją lenkia. Tiesa, kartais ta naujoji komjaunuoliška nomenklatūra vaidina, kad ji ne taip uoliai pataikauja Maskvai, akiai nevykdo „Gazprom“ įsakymų ir t. t.

Bet kam tas „Gazprom“, jeigu yra dukterinė „Dujotekana“ ar tos pa- čios „Lietuvos dujos“. Štai draugės Kazimiro Prunskienės padarytas už- sienio reikalų ministru Petras Vaitiekūnas susilaukė net Rusijos informa- cinės agentūros „Regnum“, komentuojančios politinius įvykius Lietuvoje, ir kitose Baltijos valstybėse, pagyrimo. Mat Petras Vaitiekūnas, kalbėda- mas Seime apie numarintas derybas su Maskva dėl okupacinės žalos atly- ginimo, ėmė aiškinti, kad bet kokios derybos yra ne vieno žmogaus, o po- ros šokis. Bet, anot ministro, pamirštame, kad partnerį pakviesti šokiui reikia labai mandagiai, žemai nusilenkiant. Pasirodo, anot ministro, dery- bos apie okupacinės žalos atlyginimą — tai daugiau moralinis, o ne pini- ginis klausimas. Todėl Vaitiekūnas išmąstė, kad gal ir įmanoma pasiekti savo tikslų, bet, gink Dieve, neįžeidžiant Rusijos garbės ir orumo. Tai, kad Rusija pati pasiskelbusi Sovietų Sąjungos įpėdine, visai nereikia, kad ji kalta dėl okupacinių laikų nusikaltimų, padarytų lietuvių tautai, o paveldėjusi iš SSRS „teises bei įsipareigojimus“ nepaveldėjo jokios kaltės.

Jei dėl Ozolo kritikos, jog Lietuva, pasirinkusi savo strateginę partner- re Lenkiją, darosi būsimosios Žečpospolitos dalimi, galima ginčytis, tai fi- losofo išreikštas nepasitikėjimas Europos Sąjunga (ES) gana dažnai turi pagrindo. Štai neseniai Lietuvoje, kaip ir Latvijoje bei Estijoje, lankėsi da- bartinis Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos pirmininkas Rene van der Linden. Prieš tai išbaręs Rygoje ir Taline Latvijos ir Estijos poli- tikus dėl rusakalbių „teisių pažeidimų“, van der Linden atvyko pamokyti ir Lietuvos. Ir ne tik esamų, bet ir būsimų politikų. Tarptautinių santy- kių institute svečias iš Briuselio aiškino studentams, kaip yra svarbu mo- kėti prisitaikyti prie Rusijos ir, gink Dieve, net neužsiminti apie tai, kad Rusija nors kiek atsižvelgtų į Lietuvos interesus. Pasak van der Linden, Lietuva yra maža, o Rusija didelė. Todėl Dovydas prieš Galiotą šiauštiš ne- gali. Dar daugiau, ponas iš Briuselio liepė ne tik Lietuvai, bet ir visai Europai nekalbėti apie žmogaus teisių pažeidimus Rusijoje, nes tai reiškia kišimąsi į jos vidaus politiką. Nežinia, net kaip vertinti tokius vieno iš Europos Tarybos vadovų pareiškimus. Todėl neatsitiktinai ne tik Ozolas turi visišką teisę reikšti tokias abejones.

Paskutiniųjų dienų įvykiai, ypač po Kėdainių „kniaziaus“ sugrįžimo į Lietuvą, visiškai sujaukė politikų ir politologų protus. Ypač keturiolikos „darbiečių“ partinio aktyvo vizitas Maskvon. Pasak „kniaziaus“, jau vadi- namo Viktoru Kėdainiškiu, uoliausios gynėjos, Seimo narės Loretos Grau- žinienės, kurios didvyriškumą savo boso atžvilgiu galima prilyginti Mašai Melnik (pavadintai Maryte Melnikaite), ta grupuotė vyko įkalbėti savo įkūrėją grįžti į Lietuvą. Ir esą įkalbėjo. To naujojo Lietuvos Čičinsko grį- žimą į Lietuvą organizavo ne L. Graužinienė ar kita „darbietė“, europar- lamentarė Ona Juknevičienė, o Rusijos FSB, „Gazprom“ padedant. Šito gali nematyti tiksliai aklas. Kita vertus, Viktoro Kėdainiško sugrįžimas ir teismo komedija, skiriant jam šešių mėnesių namų areštą, rodo, kad tas dalykas, ypač artėjant Seimo rinkimams, dar bus rutuliojamas ir pateikia- mas pačiais įvairiausiais aspektais.

Svarbiausias klausimas, kam naudingas tas suvirintojo iš Archangels- ko sugrįžimas. Jokių būdu negalima atmesti tokio scenarijaus, kad Viktor Uspaskich dar galės pagadinti daug nervų kai kuriems politikams. Juk ne- atsitiktinai tas neva namų arešte, Kėdainių dvare sėdintis jau piktinosi, kad tie, kuriuos jis šėrė penkiolika metų, dabar jam smeigia peilį į nugarą. Ir jeigu „kniazius“ prabilis apie tuos peilių smeigėjus, tai kai kam prieš rinkimus labai atsirūgs. Atrodo, pirmiausiai buvusiam prokurorui ir Sei- mo pirmininkui Artūriui Paulauskui. Nesvarbu, kad nei Paulauskas, nei kiti prokurorai absoliučiai nieko nedarė, kai tas pats Uspaskichas su savo sėbru Antanu Bosu per visokias „Stella Vitae“ ar „Litera-Lietuva“ plovė milijonus litų. Žinoma, kai kam iš dabartinės nomenklatūros iš tos pinigų skalbyklos šis tas nukrisdavo. Kam dabar nukris dividendai iš Maskvoje suplanuoto cirko „Viktoro sugrįžimas“, galima tiksliai spėlioti. O pagei- daujančių gauti tokius dividendus — per akis. Juk neatsitiktinai jau kalba- ma apie „darbiečių“, „valstiečių“ ir paksininkų koaliciją. Aišku, viską lems tie, kurie Maskvoje ne tiksliai rašo politinių procesų Lietuvoje scenarijus, bet ir moka pinigus. Na, o dėl Lietuvos rinkėjų, tų Maskvos scenarijų autoriai ir visokių „piarų“ kūrėjai pernelyg nesuka sau galvos. Didelė ta mūsų rinkė- jų dalis jau pakankamai apkvailinta, demoralizuota arba paversta abejin- gais savo tėvynei mankurtais, kuriems į viską, kas vyksta, — nusispjaut.

Štai ir nenuilstantis Rolis jau lankėsi už vandenyno. Pasirodo, ten jo išsiilgę laukė Amerikos politikai, kuriems jis apšvietė protus. O tarp ly- dėjusių Rolandą Pakšą toje užantlantės kelionėje buvo tūlas, partijos va- dybininku vadinamas, kažkoks Genadij Rinkovič. Matyt, svarbi persona „Tvarkos ir teisingumo“ kompanijoje.

„Augame kartu su savo klausytojais“

Šiais metais rugpjūčio 30 d. Marijos radijas Lietuvoje šventė trečius metus nuo išėjimo į eterį. Skaitytojams siūlome pokalbį su **Marijos radijo** stoties direktoriumi kun. **Oskaru Petru Volskiu**, kuris Čikagoje lankėsi ankstyvą pavasarį.

– Labai malonu su Jumis susipažinti. Pirmiausia norėčiau paklausti, kur yra įsikūręs Marijos radijas?

– Tai naujas dalykas Lietuvoje. Po sovietmečio daug naujų dalykų atsirado. Tai jau treči metai veikianti katalikiška radijo stotis, kuri savo studiją turi Kaune ir transliuoja į keturis miestus ir jų apylinkes: Vilnių, Kauną, Klaipėdą ir Šiaulius. Šią vasarą tikimės pradėti transliuoti Aukštaitijoje: Anykščiuose, Panevėžy, Kupiškį, Molėtuose, Ukmergėje. Tai visiškai kitokia radijo stotis, nei šiuo metu Lietuvoje egzistuojančios. Paskutinėmis žiniomis, šiuo metu visoje Lietuvoje veikia 53 radijo stotys. Tai – valstybinis radijas su keletu programų, taip pat verslo pagrindais sukurtos radijo arba pramoginės stotys ir kitos. Mūsų radijo stotis yra krikščioniška, katalikiška. Mes neužiimame reklama, politika, mes atstovaujame tiems Lietuvos gyventojams krikščionims, kuriems krikščionybės temos yra svarbios. Mančiau svarbu, kad visuomenė būtų tuo, kas ji yra, ir tai turėtų atsispindėti viešumoje. Tuo tarpu Lietuvoje egzistuoja tam tikras vienpusiškumas – vienintelė grupelė žmonių valdo žiniasklaidą ir primeta tai, ko galbūt žmonėms nereikia ar jiems yra sveti.

Manau, kad mūsų radijas nuširdžiai išreiškia tam tikrų žmonių interesus. Šiais laikais to, ko nėra viešumoje, tarsi iš viso nėra gyvenime. Daug žmonių tuo domisi, tam pritaria ir to pageidauja, tačiau viešumoje su jais elgiamasi taip, tarsi jie būtų už ribos. Panašiai kaip sovietmečiu, nedidelė grupė žmonių – komunistų partija – valdė didžiąją Lietuvos dalį ir neatstovavo visuome-

nės interesams, didelė visuomenės dalis buvo už visuomenės ribų ar paribų. Manau, kad patys krikščionys turėjo imtis tai įgyvendinti. Pamatę, kad nėra tokios galimybės, įsteigėme savo radiją.

– Kas sumanė įkurti Marijos radiją?

– Keletas kunigų, kurie ir mane pakvietė dalyvauti šiame projekte. Galiausiai išėjo taip, kad jie, turėdami savo pareigas, neturėjo jėgų ir laiko šiame sumanyje dalyvauti, tad viskas perėjo ant mano pečių. 2003 m. birželio mėnesį prasidėjo pasiruošimo darbai, 2004 m. rugpjūtį buvome išgirsti Kaune, už kelių mėnesių Klaipėdoje ir Šiauliuose, už metų Vilniuje. Kai kas sako, kad tuo buvo susirūpinta per vėlai.

– Kiek darbuotojų dirba Jūsų radijo stotyje?

– Esame kiek kitokie. Pavyzdžiui, valstybinis radijas samdo paruošus žmones, žurnalistus, rūpinasi savo transliuojamų programų profesionalumu. Mes pastebėjome, kad dėl profesionalumo įvyko šioks toks nesusikalbėjimas su žmonėmis. Panašiai atsitiko ir su katalikiška žiniasklaida Lietuvoje. Katalikai intelektualai paėmė pernelyg aukštą lygį ir žmonės ėmė nepirkti tokios spaudos, pavyzdžiui, jau nebeleidžiamas žurnalas „Katalikų pasaulis“.

Todėl pasirinkome kitą būdą, kad būtume arčiau žmonių, ir galbūt aukojame profesionalumą, tačiau norime būti žmonėms suprantami. Mūsų radijo stotyje nėra nė vieno žmogaus, kuris būtų baigęs žurnalistikos studijas. Pas mus dirba Vytauto Didžiojo universiteto Teologijos fakultetą baigę žmonės, pasauliečiai, aš, vienintelis kunigas, atstovauju bažnyčiai ir rūpinuosi katalikiška linija. Mano bendradarbiai – tai keletas teologų, keletas kitų sričių specialistų. Teko drauge kai kurių dalykų mokytis. Pasirinkome šūkį: augame kartu su savo klausytojais.

Komanda nėra didelė. Redakciją sudaro penki žmonės. Kiti trys atsakingi už administraciją, buhalteriją

Marijos radijo darbuotojai. Direktorius kun. Oskaras Petras Volskis kairėje.

ir techniką. Mūsų veikla tuo ypatiną, kad remiamės savo naryste, t. y. kviečiame įsijungti į radijo veiklą, kartą per savaitę paaukoti savo laiką. Taip subūrėme grupelę žmonių, kurie ateina pakalbėti į laidą. Tikėjimas arba yra, arba jo nėra – jo nenupirksi, todėl tie žmonės, kurie ateina, paaukoja tą savo savaitinę valandą labai nuširdžiai. Jie dalinasi savo patirtimi, savo tikėjimu ir klausytojai tai vertina. Tų žmonių laidos yra labai sėkmingos.

– Ar turite kokias nors rubrikas?

– Taip, turime. Didžiąją laidų dalį veda savanoriai, todėl turime prie jų derintis. Stengiamės rubrikas kartoti tuo pačiu laiku, kad ir klausytojai žinotų tam tikrų radijo programų laiką, nes jeigu blaškytumėmės, būtų labai sudėtinga. Kiekviena diena turi

savo programą. Darbo dienomis programa yra daugmaž panaši, kiek keičiasi savaitgaliais.

– Ar Jūs savanorius lengvai prikalbinate ateiti į radiją? Juk lietuviai taip lengvai į radiją kalbėti neina, ar ne tiesa?

– Aš tai įvardinčiau Dievo malone. Tam, kam yra skirta kalbėti, per daug neatsikalbina ateiti dirbti į radiją. Aš pats daugiau nei penkis kartus žmogaus neprašau. Žinoma, yra ir objektyvių dalykų – dėl laiko stokos, užimtumo jie negali to daryti. Tad savanorių nėra tiek jau daug, kad galėtume pasigirti jų gausa, tačiau jų užtenka, kad radijo programos vyktų.

– Minėjote, kad baigėte kunigų seminariją?

– Baigiau Kauno kunigų seminariją, keletą metų studijavau Kro-

Trečiojo gimtadienio proga bendra Marijos radijo darbuotojų nuotrauka kartu su savanoriais.

kuvoje, buvau Šilainių vikaras ir šias pareigas beinant kolegos kunigai pakvietė kurti katalikišką radiją. Būdamas vikaru tuo pačiu metu užsiėmiau ir radijo stoties steigimu. Maždaug metusėjau ir vienas, ir kitas pareigas. Buvo labai sudėtinga tai suderinti, tad štai jau antri metai dirbu tik radijo stotyje.

– Ar turėjote kokį nors modelį, kurdami Marijos radiją? Ar lygiavotės, žiūrėjote į kažką?

– Be abejo, lygiavomės ir žiūrėjome. Pasaulyje veikia daugiau panašaus pobūdžio radijo stočių, dabar įvairiose pasaulio šalyse yra 50 ir jos yra susivienijusios į katalikiškų radijo stočių asociaciją „World Family of Radio Maria“ — Pasaulinė Marijos radijo šeima. Mes esame įstoję į šią asociaciją ir bendradarbiaujame. Kąangi tai yra įvairių stočių asociacija, tiesą sakant, bendradarbiavimas nėra toks intensyvus, juk kiekviena šalis yra savita. Žiūrėjome į kitų pasaulio šalių katalikišką radijo stotį, ir iš vienos, ir iš kitos pasiėmėme tai, kas mums patiko, ir įtvirtinome pas save.

– O į Čikagą atvykote ne šiaip sau?

– Šios kelionės tikslas buvo visų pirma susipažinti su lietuvių bendruomenėmis ir pamatyti išeivių iš Lietuvos gyvenimą. Būdamas Amerikoje padariau keletą reportažų, kalbėjau su žmonėmis. Man asmeniškai rūpėjo patriotiškumo, tautiškumo, lietuviybės išsaugojimo temos. Buvo įdomu pamatyti tarsi iš šono mūsų Lietuvą išeivijoje: ką jie mato, kaip jie čia stengiasi išlaikyti lietuviybę. Kitas dalykas — norėjau žmonėms papasakoti apie Marijos radiją, kad jeigu kas turi galimybę, gali mūsų klausytis. Mūsų savanoriai pasako daug gerų dalykų ir man atrodė, kad jeigu Lietuvoje žmonėms tai pa-

tinka, ko gero, ir čia patiktų.

– Kokį įspūdį Jums paliko Amerikos lietuviai?

– Įspūdį paliko tikrai neblogą. Mačiau parapijų bažnyčias, mokyklas, sales, dalyvavau sekmadieniniuose susirinkimuose. Mačiau lietuvių solidarumą, jų ryšius, bendradarbiavimą, kad jie neišsibarsčė, neištirpo amerikiečių kultūroje. Tačiau man akį režė trečiabangininkų nedalyvavimas atrabangininkų veikloje. Aš juos suprantu, juk augome toje pačioje sovietinėje sistemoje. Į šį klausimą aš pats sau negaliu atsakyti. Ar tai liudija mūsų dabartinės tautos patriotiškumo problemas, kad lietuviai yra susiskaldę, susvetimėję, ar tai yra kartų skirtumas, nesutarimas?

– Gal norėtumėte dar ką nors pridurti mūsų skaitytojams?

– Bendraudamas su žmonėmis, būdamas parapijose, supratau, kad patriotiškumas ir tautiškumas yra ne kas kita, o draugystės forma. Esmė glūdi draugystėje. Todėl Jūsų laikraščio pavadinimas yra labai tinkamas. Kokie mes galime būti tautiečiai ir patriotai, jei tarpusavyje nesame draugai? Mes turime puoselėti draugystę. Mes kalbame ta pačia kalba, turime tą pačią istoriją, esame kilę iš tos pačios šalies, juk greičiau susidraugauja tie, kurie yra panašūs nei skirtingi. Todėl norėčiau palinkėti, kad Jūsų laikraštis su tokiu gražiu pavadinimu puoselėtų tą draugystę tarp lietuvių ir noriu pakviesti, kad tiek atrabangininkai, tiek trečiabangininkai atsivertų vienas kitam. Nes kaip mes tada klijuosim tautą, kaip mes būsim tautiečiai? Jeigu mes lietuviai nebūsime vieni kitiems draugiški, mums belieka išsibirstyti.

– Sėkmės Jums būsimuose sumanymuose.

Kalbino Laima Apanavičienė

Marijos radijo galima klausytis internetu:

www.marijoradijas.lt

Lietuvoje Marijos radijas girdimas FM bangomis šiuose miestuose ir jų apylinkėse: Kaune – 95.7, Klaipėdoje – 106.0, Šiauliuose – 91.8, Vilniuje – 93.1 MHz.

Marijos radijo stoties studijoje.

Jubilatas kun. Adomas Pupšys (centre) su jo iškilmėse dalyvavusiom Marijos Nekalto prasidėjimo seserimis Loreta ir Margarita 2007 m. rugpjūčio 19 d.

Kunigo Adomo Pupšio džiugus jubiliejus

SES. ONA MIKAILAITĖ

Kunigas Adomas Pupšys š.m. rugpjūčio 19 d. šventė 55-erių metų kunigystės jubiliejų ir tą patį mėnesį sulaukė garbingos 90-ies metų sukakties. Iškilmės vyko St. John's parapijoje Old Saybrook mieste, Connecticut valstijoje. Šioje parapijoje dirbęs nuo 1985 metų ir išėjęs į pensiją 75-erių metų, jis yra tapęs emeritu. Apie 200 parapijiečių drauge su vietiniu klebonu susirinko dalyvauti jubiliejinėse kun. Pupšio Mišiose bei vaišėse po didžiule palapine bažnyčios kieme. Lietuvių bendruomenei atstovavo dvi Nekalto Prasidėjimo seserys Margarita su Loreta bei Zita Zarankaitė, gyvenanti Šv. Juozapo pensininkų globos namuose, Thompson, CT.

Per ilgą bei vingiuotą savo gyvenimo kelią kun. Pupšys tikrai buvo mėtytas ir vėtytas. Kilme žemaitis, Adomas gimė Lietuvos nepriklausomybės priešaušry 1917 m. rugpjūčio 28 d. Pauškių kaime, Rietavo valsčiuje, Telšių apskrityje. Vaikystėje netekęs tėvo augo mylimos mamytės prieglobstyje. Ši jį leido mokytis ir jis 1929 m. sėkmingai baigė Telšių gimnaziją, pamilęs mokslą ir knygą. Teko tarnauti įvairiose kariuomenėse. Bolševikų okupacijos metu 1940 m. mirė jo mama, o 1944 m., karui tebesiaučiant, jis ryžosi trauktis į Vakarų. Pradžioje atsikūrė Vokietijoje, vėliau Italijoje. Uždarbiaudamas kur galėdamas, atostogų metu vykdavo į Škotiją, kur dirbo su lietuvių jaunu. Galop nusprendė tapti kunigu 1946 m., būdamas 29-erių. Italijos Piza mieste įstojo į Šv. Kotrynos seminariją, vėliau persikėlė į Romą, sužinojęs, jog ten įsikūrė lietuvių Šv. Kazimiero kolegija. Laterano universitete baigęs teologijos mokslus, jis 1952 m. sausio 20 d. buvo iššventintas kunigu.

Toliau studijavo civilinę bei bažnytinę teisę, o daktaro laipsniui įgyti parašė disertaciją apie Vygrių vys-

kupijos įkūrimą Žemaitijoje. Lankė ir „Romana Rota“ studijas bei įgijo Rotos advokato teises. Dirbdamas kunigišką darbą Italijos parapijose, ieškojo ir lietuvių pabėgėlių, norėdamas jiems suteikti dvasinius patarimus gimtąja kalba.

Galop 1960 m. atkeliavo į Ameriką ir Brooklyn vyskupijoje dirbo keliose parapijose, kur suorganizavo jaunimą krikščioniškam apaštaliniam darbui. Jam gerai sekėsi tarnauti įvairių etninių grupių žmonėms — net Afrikos amerikiečiams ir ispaniškai kalbantiems puertorikiečiams. Atvykęs į Connecticut valstiją 1967 m. pavasarį buvo priimtas į Norwich vyskupiją. Dirbo Waterford, Middletown ir Old Saybrook miestuose. Visose parapijose ypač kreipė dėmesį į vaikų ir jaunimo religinį auklėjimą, nenuilstamai lankydavo ligonius, atnešdamas komunią į slaugos namus ir privačius butus.

Old Saybrook kurortiniame miestelyje dirbdamas St. John's bažnyčioje užsitarnavo parapijiečių meilę ir pagarbą savo kukliu darbštumu, artimo meile, nuoširdumu bei paprastumu. Vietinis klebonas kun. Ray Introvigne pasidžiaugė kun. Pupšio kunigišku tarnavimu, sakydamas: „Ką galima pasakyti apie tokį kuklų asmenį, tiek daug padariusį daugeliui, ir taip ramiai paprastumu ir meile... Gal geriausia tik sakyti: mylime tave, kunige Adomai, ir dėkojame Dievui, kad mums leido tave pažinti kaip mūsų kunigą ir bičiulį. Viešpats telaimina tave ir Jo veidas tau tešviečia šią ypatingą jubiliejaus dieną ir per visas dienas.“

Dirbdamas tarp svetimtaučių, kun. Pupšys pasiilgdavo lietuvių. Rasdavo progą pabendrauti su lietuviais kunigais, o ypač mėgdavo kasmet atvykti į Putnam vienuolyną, į lietuvių kunigų rekolekcijas. Jo stropiai 55-erius metus išsaugotame šventimų paveikslėlyje įrašyti dėkingumo žodžiai: „Dievo malone aš esu tai, kas esu“ (1 Kor. 15, 10).

„DRAUGAS“: Išeivijos ir Lietuvos jungtis! Prenumeruokime ir skaitykime „DRAUGĄ!“

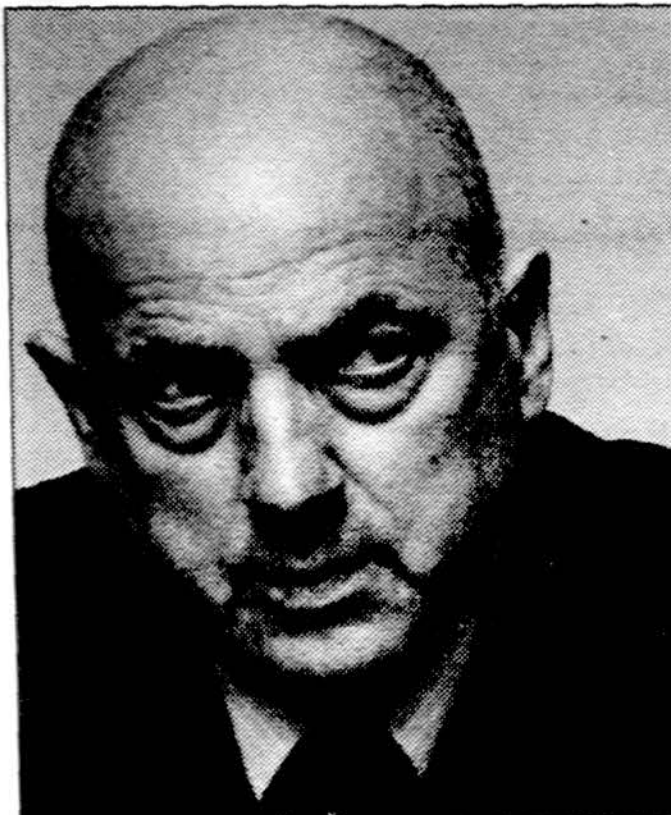
www.draugas.org

LIETUVOS SAVAITĖ

ANDRIUS NAVICKAS

Trys vaizdai iš Lietuvos gyvenimo

Dėl parlamentarų mandatų varžysis K. Čilinskas (k) ir V. Uspaskichas.

Eltos nuotr.

Mokytojo diena: mokinių gėlės ir mokytojų protestai

Spalio 5 dieną visose Lietuvos mokyklose buvo švenčiama Mokytojo diena. Tradiciškai mokinių rankose būta daug gėlių, politikai negailėjo sveikinimų, tačiau mokytojų veiduose buvo matyti kur kas mažiau šypsenų nei įprasta. Na, o nemaža dalis mokytojų šią dieną sutiko protesto akcijomis.

Priežastis paprasta – Lietuvoje daug kalbama apie švietimo svarbą, tačiau realiai švietimas yra pavainikio vietoje. Eiliniai mokytojai Lietuvoje gauna bene dvigubai mažesnius atlyginimus nei vidutinė alga šalyje, mokytojo profesija praranda prestižą, mokytojams tenka dirbti varganomis sąlygomis ir metų metais situacija negerėja.

Premjeras Gediminas Kirkilas, sveikindamas mokytojus, žadėjo, jog jų situacija tikrai keisis. Tačiau nesugebėjo paaiškinti, kodėl mokytojai turėtų tikėti jo pažadais, jei per ankstesnius socialdemokratų vyriausybės darbo metus jokio progreso nebūta. Dar mažiau įtikinamas atrodė švietimo ir mokslo ministrės Romos Žakaitienės sveikinimas. Jis buvo sutiktas ironiškais pastabomis ir net reikalavimais, jog ši politinė atsistatydintų. Esą ji visiškai nesusitvarko su jai patikėtomis pareigomis ir, kas blogiausia, menkai tesupranta eilinio

mokytojo situaciją.

Vargu ar ministrė atsistatydins. Neformaliai kalbama, jog ja labai pasitiki premjeras. Vargu ar galime tikėtis greitų pozityvių permainų mokytojų gyvenime. Tuo labiau, kad mokytojų profsąjungos veikėjai, regis, daugiau pykstasi tarpusavyje nei atstovauja mokytojų interesams.

Patys mokytojai viltingai laukia Seimo rinkimų ir svajoja apie permainas po jų. Tačiau gali būti, kad ir šios svajonės žlugs, nes kiekvienis delsimas metai reiškia radikalių situacijos pablogėjimą. Statistika atskleidžia rimtą krizę: mokytojo profesiją besirenkančių jaunuolių skaičius labai sumažėjo, mokytojų amžiaus vidurkis labai padidėjo. Tai reiškia, kad po kelerių metų teks konstatuoti didžiulį mokytojų trūkumą. Deja, Lietuvoje įprasta gesinti gaisrus, o ne rūpintis, jog jie neišsiplekštų.

Rolandas Paksas Amerikoje: žvilgsnis iš Lietuvos

Viktoro Uspaskicho grįžimas į Lietuvą atitraukė dėmesį nuo Rolando Pakso kelionės į JAV peripetijų. Kita vertus, neturėtume nuvertinti šios kelionės svarbos. Lygiai kaip Uspaskichas siekia reanimuoti savo politinę įtaką, taip pat ir Paksas šiuo metu yra įgavęs „antrąjį politinį kvėpavimą“.

Dar prieš metus sunku buvo tai

prognozuoti. Tada Lietuvoje skambėjo žinios apie Pakso nekilnojamo turto sandėrius pajūryje. Nušalintas prezidentas, regis, buvo numojęs ranką į savo įvaizdį ir rūpinosi medžiagine gerove. Dar po kiek laiko pasirodė informacija, jog Pakso žentas dalyvauja nekilnojamo turto sandėriuose su Rusijos firmomis ir atrodė, kad tai dar viena vinis į Pakso politinės karjeros karštą.

Paradoksalu, bet Pakso atgaivino ne kas kita, bet VSD skandalas Lietuvoje. Būtent nuosekli kova prieš „valstybininkais“ pasivadinusį klaną nemažos dalies žmonių akyse reabilitavo Lietuvos liberaldemokratų. „Tvarkos ir teisingumo“ partija pastaraisiais mėnesiais veikė kaip išmininga opozicija, neretai nuoseklumu pranokdama ir didžiausią opozicinę jėgą – konservatorius.

Šiame kontekste Pakso vizitas į JAV turėjo tapti dar vienu politinės reabilitacijos žingsniu, bandymu sukelkti kažkada gana stiprų rėmėjų išeivijoje branduolį.

Lietuvos politikai neretai vyksta į JAV, tačiau, kiek žinau, Paksas vienintelis, organizuodamas tokį vizitą, pasitelkę JAV viešųjų ryšių kompaniją. Tai tik patvirtino spėlionės, kad Paksas ketina perimti iniciatyvą ir jau dabar pradėti intensyvią rinkimų į Seimą kampaniją.

Pirmosios žinios iš JAV šias prognozes patvirtino. Štai ir iš „Draugo“ puslapių žinome, kad Paksas įsitikinęs, kad apkalta prieš jį buvo politinis sąmokslas, kurio nekaltą auką jis tapo, jog visi jam mesti kaltinimai buvo panaikinti ir jis tikisi grįžti ne tik į aukščiausio lygio politiką, bet ir į prezidento postą. Nežinau, kaip Amerikos lietuviai reaguos į tokius tvirtinimus. Spėju, kad nemaža dalis patiki. Todėl drįstu priminti keletą detalių ir pateikti kiek kitokį Pakso apkaltos vertinimą.

Pirmiausia, tikrai sutinku, kad dalis tų politikų, kurie aktyviai dalyvavo apkaltos prieš Pakso procese, tai darė, rūpindamiesi savo, o ne valstybės interesais. Bent aš šiandien netikiu Mečio Laurinkaus, Artūro Paulausko, Arvydo Pociaus, Albino Januškos idealizmu. Ar tai pašalina visus įtarimus Paksui? Deja, ne.

Rimčiausias jų – neišsklaidytas iki šiol. Turiu galvoje ryšius ir priklausomybę nuo Jurij Borisov ir per apkaltos procesą atsiskleidusius ryšius su Rusija.

Pabrėžiu – nebuvo paneigta informacija, kad Pakso konsultavo Rusijos valdžiai artimi viešųjų ryšių specialistai, jog liberaldemokratų partija gana artimai bičiuliuososi su Vladimir Žirinovskij vadovaujamais Rusijos liberaldemokratais.

Sutinku, kad tiek per Pakso apkaltą, tiek dabar Lietuvos politiniame gyvenime kaunasi savanaudiškos politinės grupės ir būtų neteisinga vieną iš jų aukštinti, o kitą – žeminti. Tačiau didžiausia Pakso kaltė, bent jau mano akyse, tai, kad, dalyvaudamas politinėse kovose Lietuvoje, jis pasitelkė Rusijos pagalbą ir gal net sutiko tapti šios, Lietuvai nedraugiškos valstybės, įrankiu. Todėl ir šiandien, bent jau aš, kritiškai vertinu Pakso politinę reabilitaciją ir manau, kad partija „Tvarka ir teisingumas“ būtų daug patikimesnė, jei nespekuliuotų apkaltos kaip sąmokslų korta, bet, pripažinusi savo įkūrėjo praeities klaidas, tikrai stengtųsi tapti patriotine politine organizacija.

Na, o Paksui norėčiau palinkėti autentiškumo, išsivadavimo nuo viešųjų ryšių kūrėjų suformuoto įvaizdžio naštos. Nes ir dabar nėra aišku, kiek tai, ką Amerikoje kalba Paksas, jis kalba nuoširdžiai, kiek tai yra išmoktas viešųjų ryšių agentūros scenarijus.

Antrajame rinkimų ture – advokatas ir įtariamasis

Sekmadienį įvyko pakartotiniai rinkimai į Seimą Alytaus rajono rinkimų apygardoje. Jie patvirtino bent dvi prognozes.

Pirma, Alytaus rajono gyventojai rinkimuose dalyvavo labai vangiai. Balsavo tik kas ketvirtas balso teisę turintis Dzukijos apygardos gyventojas. Antra, kontraversiškas verslininkas, kaltinamas neskaidria finansine veikla, Viktoras Uspaskichas pateko į antrąjį rinkimų turą.

Jis aplenkė socialdemokratų, liberalų, socialliberalų atstovus, taip pat žymų disidentą Antaną Terlecką. Tiesa, į antrąjį turą Uspaskichas pateko antru numeriu, nusileidęs advokatui Kęstučiui Čilinskiui, kurį rinkimuose iškėlė Tėvynės sąjunga.

Beje, K. Čilinskas pirmąją rinkimuose, nepaisant didžiulės šmeižto kampanijos, kurią vykdė ne tik Darbo partijos agitatoriai, bet, deja, ir Terleckas.

Mano galva, rinkimų rezultatai Alytuje geresni, nei galima buvo tikėtis. Prisipažįstu, baiminausi aiškos Uspaskicho, plačiai reklamuojamo žiniasklaidoje, pergalės.

Po dviejų savaitių paaiškės, ar milijonieriui visgi pavyks sugrįžti į Seimą. Jam tai labai svarbu, siekiant asmeninės neliečiamybės. Tačiau, jei būtų rengiamas politinis totalizatorius, savo pinigų statyčiau už Čilinską. Kovoje vienas prieš vieną advokatą įveikti labai sunku, nebent Uspaskichas ryžtųsi užlieti rinkėjus pinigais.

Bolševikų nedievinama tik bolševikai?

Atkelta iš 1 psl.

bent jau artimesnės europietiskajai, raidos, jam irgi tik erzinti tezę ir nieko daugiau. Rezistencija liko taip pat – „nei gera, nei bloga“. Ji „jokia“. Daugiau daugiausiai – „ir vieni, ir kiti niekšai“. Tai dar labai atvira ir santykinai sąžininga pozicija.

Daugelis net visuomeniškai aktyvių žmonių, net su mokslininkų laipsniais, išvis nelinkę apie tai kalbėti, arba linkę pasakoti ne tai, apie ką jų klausia.

Kai savo lojalumą kolaborantams įamžinusiems ir už tai piniginių atlygių iš jų gavusiems menininkams bei jų autorių teisių gynėjams kyla noras pasipinėti ir dabar, jų neprašėnkinsi viešojoje erdvėje. Nei vienam nepakanka drąsos pasisakyti papras-

tai ir aiškiai. Prisipažinti, kad nematė tada, o ir nemato dabar nieko blogo posovietinėje ideologinėje propagandoje. Pasakyti aiškiai, kad ir dabartinė karta, jų nuomone, jiems dar skolinga, nes sovietai nesumokėjo pakankamai. Tokių sąžiningų mulkių, kaip du kalėjime atsėdėję seni komunistai, nėra. Net jei kalbama, tai tik apie meną savaiminę vertę, apie formalumus autorių teisių įstatymuose. Kalbam net apie toleranciją, demokratiją ir kapitalizmą – dabar tai tapo parankios sąvokos, nors tuomet šlovinti sovietai nelabai jas vertino. Tik ne apie tikruosius motyvus, skatinusius kurti ideologinį meną.

Apie Salomėjai Neriai ir kitiems „saulės gabentojams“ sumokėtas premijas – po 5,000 rublių (paskaičiuokit

„suklydimą“ kainą šių dienų nacionalinės valiutos perkamąja galia) geriau neklauskit. Ir nebandyk pasiteirauti, kodėl pono Šiklgruberio ar Hitlerio giminaičiai nesiūlo mi honorarai už „Mein Kampf“. Būsit aprektas bolševiku ir buku barbaru. Šios absurdiškos situacijos nesiryzta spręsti net Seimas, nors tolerantiškoji Konstitucijos dvasia dar nepasakė savo, dabar jau įprasto, išankstinio „veto“.

Dar vienas įdomus dalykas – skaitant abiturientų istorijos testus (www.egzaminai.lt) 2002–2007 m. sąvokos „kolaboravimas“ neaptiks. Jau nekalbant apie išdavystę. Viena iš jų porą klausimų išlemta apie partizaninį judėjimą – ačiū ir už tai. Tai, žinoma, nereiškia, kad kolabo-

rantų ir išdavikų Lietuvoje nebuvo. Tiesiog jei pasakys, kad buvo, teks paaiškinti – kas jie tokie. Tada klausimus teks ištraukti „iš giliai vidaus“ ir paaiškinti jų esmę. Koks mokytojas (nors gal ir yra drąsų) mokykloje ryžtųsi paaiškinti A. Pociaus, A. M. Brazausko ar G. Kirkilo santykį su šia sąvoka?

Tad jaunajai kartai ta riba tarp partizano ir stribo, kovotojo ir bailio yra nusodinama kažkur dar giliau „į vidų“, o gal ir į šiukšlių dėžę. Galiausiai, manau, bus paskelbta, kad vieninteliai bolševikai yra tie, kas prisimena bolševizmą buvus ne visai gera ir miela. Išdavysčių juk jau seniai nebūna – tik tolerancija ir pragmatizmas.

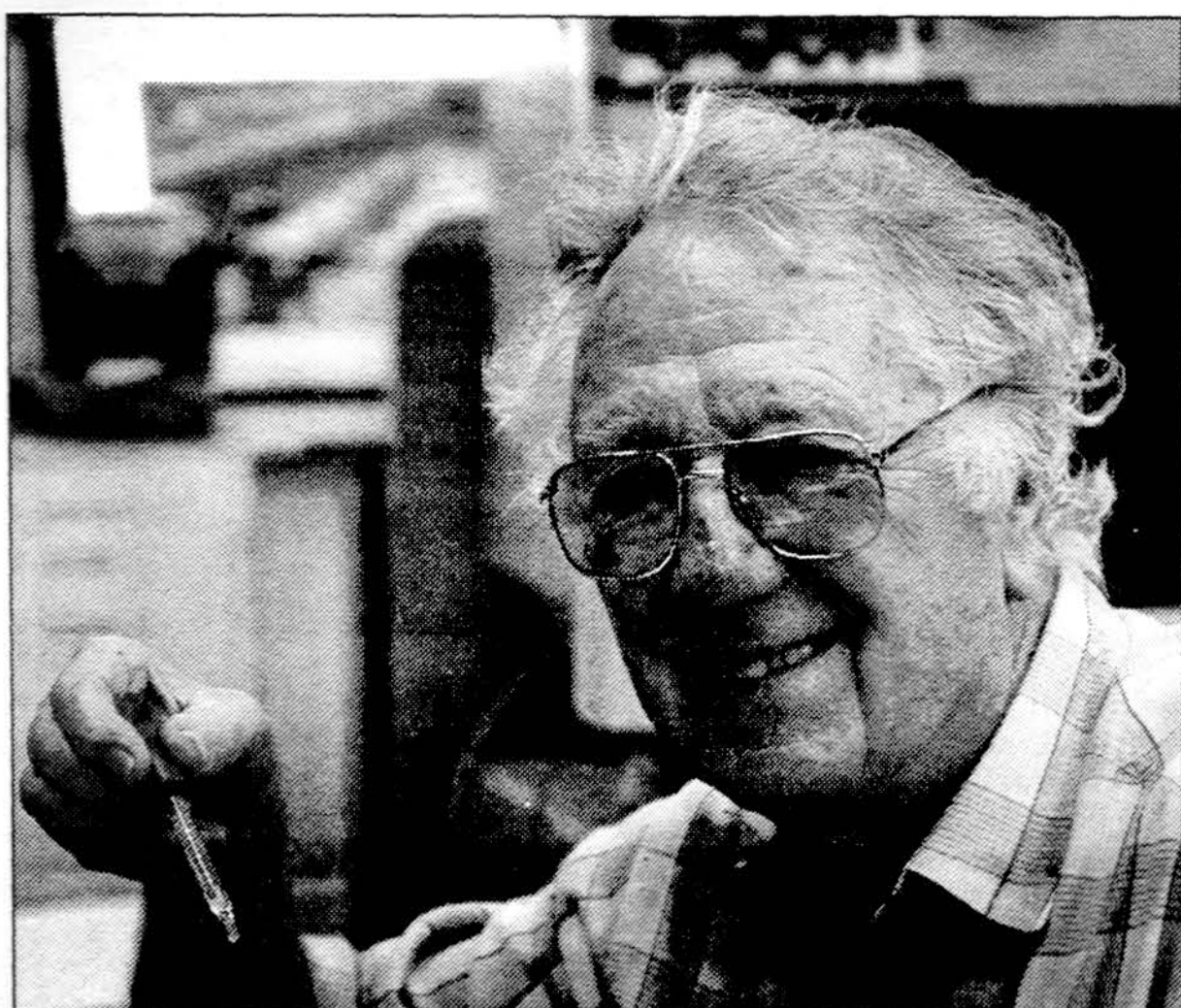
Balsas.lt

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

Nobelio medicinos premija atiteko dviem amerikiečiams ir britui

Vienas iš Nobelio premijos laureatų Oliver Smithies.

Stokholmas, spalio 8 d. (AFP/BNS) — Britui Martin Evans ir dviem JAV mokslininkams — Mario Capecchi ir Oliver Smithies — už darbus embrioninių kamieninių ląstelių tyrimų srityje pirmadienį paskirta Nobelio medicinos premija, pranešė šias premijas skiriantis Karolio institutas.

Šie mokslininkai pagerbti už tai, kad atrado metodus, „kaip genetiškai manipuliuoti pelių embrioninėmis kamieninėmis ląstelėmis“, sakoma instituto pareiškime. Jie sukūrė laboratorines peles, kurios serga žmonių ligomis ir kurios yra XXI-ojo amžiaus tyrimų biomedicinos srityje „bandymų poligonai“.

Novatoriški šių mokslininkų „atradimai, susiję su embrioninėmis kamieninėmis ląstelėmis ir žinduolių DNR rekombinacija, ... sudarė sąlygas sukurti nepaprastai galingą technologiją“, pažymi Karolio institutas.

Ši technologija, kai „išjungiami“ vieni ar kiti embriono ląstelių genai, vadinama „genų nokautu“.

Tokios pelės gali padėti mokslininkams geriau suprasti įvairių ligų, pradedant Alzheimerio (Alzheimerio) liga ir baigiant vėžiu, priežastis ir organizmo reakciją į naujus vaistus.

Kol kas „nokautuota“ daugiau kaip 10,000 pelės genų — maždaug pusė visų genų.

M. Capecchi, kuris gimė 1937 metais Italijoje, yra Utah universiteto žmogaus genetikos ir biologijos profesorius, o O. Smithies, kuris yra gimęs Didžiojoje Britanijoje, yra North Carolina universiteto patologijos profesorius.

1941 metais gimęs M. Evans, kuris 1981-aisiais atrado embrionines kamienines ląsteles, yra Cardiff universiteto Biomokslų mokyklos direktorius ir žinduolių genetikos profesorius.

Pernai Nobelio medicinos premiją laimėjo amerikiečiai Andrew Fire ir Craig Mello už novatoriškus tyrimus molekulinės biologijos ir genetinės informacijos srityje.

Apdovanojimu už laimėjimus medicinos srityje prasidėjo 106-oji Nobelio premijų teikimo savaitė.

Tragedija Wisconsin: nušauti 6 žmonės

Milwaukee, spalio 8 d. (AFP/BNS) — Mažame Wisconsin valstijos mieste vienas šerifo pavaduotojas ankstų sekmadienio rytą per vakarėlį namuose nušovė savo buvusią merginą ir dar penkis jaunuolius, pranešė policija.

20 metų šerifo pavaduotojas ir visos aukos priklausė tai pačiai artimų draugų kompanijai, nurodė šaltiniai.

Du žuvusieji buvo paskutinės klasės Crandon vidurinės mokyklos moksleiviai, penktadienį atšventę sugrįžimą namo. Tarp aukų yra ir 14 metų mergaitė, teigė šaltiniai.

Policija nurodė, kad dar vienas devyniolikmetis buvo sunkiai sužeistas ir šiuo metu yra kritiškos būklės. Šaltiniai žudiką identifikavo kaip Forest apygardos šerifo departamentą pavaduotoją Tyler Peterson.

Ugnį į žmones jis paleido ne tarnybos metu. Ar jis šaudė iš tarnybinio ginklo, šaltiniai nenurodė.

Šūviai pasigirdo prieš 3 val. nakties, bet jų motyvai kol kas neaiškūs. Pirminiais duomenimis, ugnį T. Peterson galėjo paleisti kilus pavydui dėl merginos.

Per kelias valandas po intensyvių paieškų žudikas buvo nukautas.

„Jį nušovė snaiperis“, — sakė Crandon meras Gary Bradley.

Apie 2,000 žmonių, gyvenančių netoli sienos su Kanada esančiame miestelyje, didžiąją sekmadienio dalį praleido „uždaryti“ namuose — jiems buvo draudžiama eiti į gatves.

„Šioje mažoje bendruomenėje ši tragedija palietė kiekvieną“, — sakė Forest apygardos inspektorius Tom Vollmar, Crandon gyvenantis 57 metus.

Šerifo pavaduotojas „buvo geras vaikas, mėgęs medžioti ir žvejoti. Jie visi buvo tikrai geri draugai“, — sakė Fay Statezny, kuri bičiuliavosi su įtariamojo šeima.

EUROPA

LONDONAS

Britų ministras pirmininkas Gordon Brown pirmadienį sakė, kad neatmes jokios galimybės sprendžiant klausimą dėl Irano branduolinių ambicijų, tačiau pridūrė, kad viliasi išspręsti šį ginčą diplomatinėmis priemonėmis. G. Brown per spaudos konferenciją sakė, kad Irano ryžtas testuoti urano sodrinimo darbus negali likti be atsako ir yra „neplatinimo sutarties pažeidimas“. „Labai rimtai vertiname tai, ką Iranas siūlo, ir esame pasirengę panaudoti tuos metodus, kuriuos jau naudojome, ir diplomatinės sankcijos, — sakė jis. — Neatmetu nieko“.

* * *

Daugiau kaip 100,000 pusiau privatizuotos Didžiosios Britanijos pašto tarnybos „Royal Mail“ darbuotojų pirmadienį pradėjo dar vieną 48 valandų nacionalinį streiką, protestuodami prieš vyriausybės planuojamus masinius atleidimus ir reikalaujanti didinti darbo užmokestį. Pasak komunikacijų sektoriaus darbininkų profsąjungos (CWU), organizacijos nariai pradėjo streiką nuo 3 val. ryto vietos laiku. Naujoji protesto akcija — antroji po praėjusį ketvirtadienį surengto 48 valandų streiko. „Royal Mail“ nuostoliai šiuo metu siekia apie 4 mln. svarų (8,1 mln. JAV dolerių, 5,8 mln. eurų) per metus ir yra dukart didesni negu prieš dvejus metus.

KIJEVAS

Praėjus savaitei po pirmalaikių parlamento rinkimų Ukrainos prezidentas Viktor Juščenko spaudžia suartėti nesutaikomus priešininkus iš Julija Tymošenko ir Viktor Janukovič stovyklų, ragindamas „oranžinius“, gavusius nežymią persvarą, pasidalyti ministrų portfelius su „mėlynaisiais“. V. Juščenko pasikvietė pas save pirmadienį Regionų partijos vadovą Viktor Janukovič ir Julija Tymošenko bloko vadovę, taip pat jos sąjungininkus iš „oranžinės“ stovyklos — prezidentą remiančio partijų

„Mūsų Ukraina“ ir „Liaudies savigny“ susivienijimo — ir gavusį maždaug 4 proc., bet neapsisprendusį, prie kurios politinės jėgos prisijungs, Volodymyr Lytvyn.

VARŠUVA

Lenkų dienraštis „Super express“ išsiaiškino, kad per šalyje vykusių tarnybinių butų privatizavimo vajų ypač sėkmingai apsisuko Varšuvos policininkai, kurie, neinvestavę nė zloto, už valdiškus pinigus privatizavo kelias dešimtis tarnybinių butų. Kad galėtų sėkmingiau gaudyti nusikaltėlius, policija turi turėti vadinamųjų operatyvinių butų, ypač tada, kai pareigūnai turi dirbti slapta. Tokius operatyvinius butus pareigūnai, pasinaudodami netikrais dokumentais, nuomodavo iš seniūnijų ir kooperatyvų. Kai kurie butai, dažniausiai — miesto centre, buvo nuomojami metų metais. Būtent iš jų grupė nesąžiningų policininkų nusprendė pasipelnyti.

RUSIJA

MASKVA

Byla dėl laikraščio „Novaja gazeta“ žurnalistės Anna Politkovskaja nužudymo išaiškinta, nusikaltimo vykdytojai sulaikyti, tardytojai žino, kas yra samdytas žudikas, taip pat yra numanoma, kas užsakė šį nusikaltimą, pranešė Tyrimo komiteto prie Rusijos prokuratūros itin svarbių bylų vyresnysis tardytojas Petros Garibian. „Bet kitas reikalas, kad reikės nustatyti visą grandinę: nuo užsakovo iki vykdytojo — ir pateikti teismui nepaneigiamų kaltės įrodymų“, — sakė P. Garibian interviu laikraščio „Novaja gazeta“, išspausdintame pirmadienį.

ARTIMIEJI RYTAI

TEHERANAS

Maždaug šimtas Irano studentų pagrindiniame šalies universitete Teherane pirmadienį prieš pat prezidento Mahmoud Ahmadinejad kalbą surengė triukšmingą protestą. „Ahmadinejadas yra Pinochet! Iranas netaps Čile“, — skandavo studentai, kurie minėjo velionį diktatorių Augusto Pinochet. Pasak vieno liudininko policija neleido studentams išeiti už universiteto miestelio ribų.

ATLANTIC Express Corp.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.	Air Freight Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.
Auto Export Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.	Trucking Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.
Small Packages Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.	

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

LIETUVIŲ TELKINIAI

„Griliavimo“ varžybos rudenejančiam Atlanta mieste

LAURA VINCAITYTĖ

Ar žinote, kaip lietuviai paprastai sutinka Rudenėlio šventę? Paprastai ji yra siejama su derliaus nuėmimu ir idealiausiai švenčiama gamtoje, arčiau medžių, žolynų ir pačios Žemės. Šia švente lietuviai mini gamtos kaitą, su kuria tiesiogiai susiję gamtos rudens gėrybės, jų garbinimas ir derliaus nuėmimas. Praeitais metais ir Atlanta miesto lietuviai pasitiko rudenėlį atviromis širdimis ir su begaliniu entuziazmu. Tačiau šiais metais Atlanta Lietuvių Bendruomenės valdyba nustebino bendruomenę jau antrais metais gamtoje organizuojamomis „griliavimo“ varžybomis. Šį kartą visas dėmesys buvo sutelktas į šauniausiojo „griliuotojo“ varžytuves. Tai buvo tarsi derliaus, šįkart mėsiško, nuėmimo metafora!

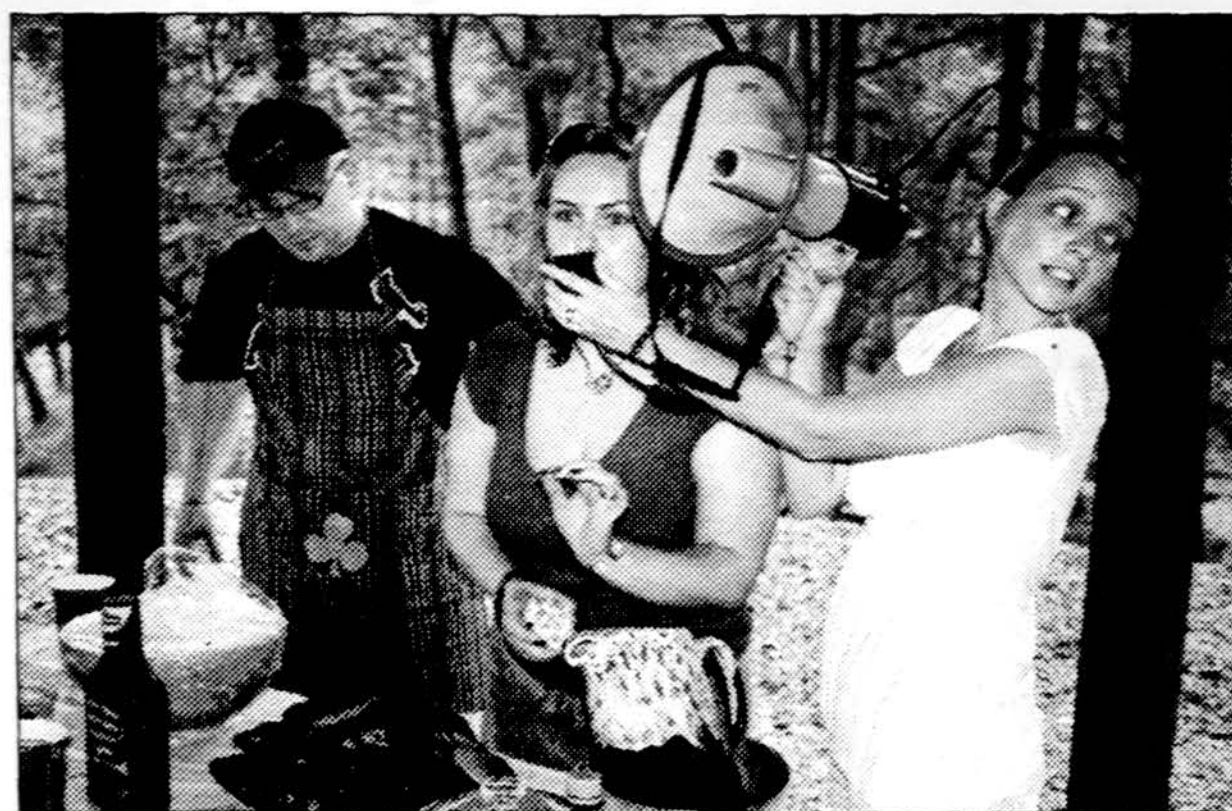
Šarūnė ir Giedrius Stankevičiai.

Nepakartojamus „griliavimo“ sugebėjimus bei galbūt dar nepastebėtus kulinarinius talentus atskleisti ir patirtimi pasidalinti buvo susitelkusios trys šeimyninės komandos: Šarūnė ir Giedrius Stankevičiai, Kristina ir Valentas Kairiai bei Laura ir Jim Moore. Stankevičiai ir Kairiai savo polinkį į „griliavimą“ turėjo progą pademonstruoti jau praeitą rudens, o Moore šeimai tai buvo pirmasis išbandymas. Susirinkę smalsuoliai buvo nustebinti „griliuotojų“ talentu, sumanumu ir patiekalų gardumu bei prieskonių savitumu.

Visi svečiai draugiškai žaidė žaidimus rudeniškais tonais nuspalvintame parke, bandė savo laimę laimingų skaičių loterijoje ir džiaugėsi vienas kito draugija. Šventės įkarštyje smalsuoliai įtemptai stebėjo „griliavimo“ eigą ir ruošėsi skanauti, kaip vėliau paaiškėjo, labai pasisekusių ir skanių patiekalų. Gaiviam ir šiltam rudeniui vėjeliui pučiant, įstabus patiekalų kvapas tiesiog nosis rietė ir svečiai su begaliniu nekantrumu laukė patiekalų pristatymo.

Varžybų taisyklės, kurias nustatė pagrindiniai renginio organizatoriai Virginija Šileikaitė-Thoresen ir Domas Asanavičius, buvo griežtos: visi „griliuotojai“ turėjo iš anksto pasirūpinti maisto produktais, leidžiama pinigų suma maistui vienam besivaržančiam buvo 40 dol. Į šią kainą įėjo visi maisto produktai, reikalingi paruošti patiekalams. Dalyviai šiais metais pasirinko kepti ant grotelių vištieną arba šonkauliukus. Ši suma vėliau jiems buvo sugrąžinta iš bendruomenės lėšų. Dalį maisto buvo leista pagaminti iš anksto, bet varžybų tikslas buvo parodyti sugebėjimus kepti gryname ore.

Sutikę su visomis pateiktomis sąlygomis, „griliuotojai“ davė laisvę savo vaizduotei: Kristina su Valentu energingai vartė nugarinės šonkauliukus, kurie vėliau tiesiog nuostabiai derėjo su jų paruoštais garnyrais; Šarūnė ir Giedrius vištienos užkepėlė visus nustebino naminių

Griliuotojai James F. Moore, Laura Vincaitytė-Moore ir renginio koordinatorė Virginija Šileikaitė-Thoresen.

Iš kairės į dešinę: griliuotoja Kristina Kairienė, Remis Bistras ir Kristinos vyras Valentas Kairys.

salsa salotų gardumu, o Laura ir Jim savo originaliuosius St. Louis barbekiu stiliaus šonkauliukus pateikė su naminių bulvių salotomis, saldžiosiomis pupelėmis ir vaišino svečius California vynu. Visi dalyvių gami-

niai buvo gardūs, bet, pribrendus reikalui balsuoti, organizatoriai buvo atkaklūs ir teisingi. Moore šeima buvo maloniai nustebinta, kai paaiškėjo, jog jie 31 tašku laimėjo prieš Stankevičių šeimą. Ne mažesnis džiugesys pasklido sužinojus, kad Stankevičių šeima tik 2 taškais pirmavo prieš Kairius. Pastarieji taip pat buvo apdovanoti „Geriausio skonio“ prizų. Stankevičiai laurus nuskynė „Išradingumo“ kategorijoje, o Moore šeimai atiteko „Sumaniausio patiekalo pateikimo“ titulas.

Po šventės visi svečiai, šventės organizatoriai ir varžybų dalyviai dar kartą chorų sutiko, kad rudenis Atlanta mieste – pats nuostabiausias ir skaniausias metų laikas!

Atlantos Lietuvių Bendruomenės herbas Chastain Park.

PASLAUGOS

STATE FARM
INSURANCE
AUTOMOBILIO,
NAMŲ, SVEIKATOS IR
GYVYBĖS DRAUDIMAS

Agentas Frank Zapolis
Off. Mgr. Aukšė S. Kane,
Vilma Jarulienė,
Virginija Smuikaitienė
kalba lietuviškai.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th St.,
Evergreen Park, IL 60805
Tel. 708-424-8654/773-581-8654

INDIJA PRIEŠ 20 METŲ

ALEKSAS VITKUS

Nr. 6

Kitą dieną anksti atsikėlę išvydome netikėtą reginį. Visa apylinkė, išskyrus ežero vandenį, buvo padengta gal kelių colių storio sniegu. Tai buvo taip netikėta, kad turistai, suaugę žmonės, žaismingai gnaužė sniegą į gniūžtes ir pradėjo jomis svaidytis. Deja, vakare to sniego jau nesimatė. Nepaisant tokio netikėto sniego, prie mūsų tuojau priplaukė būriai „water-taxi“ ar laivelių, kuriuose matėsi įvairiausios gėrybės, ir vėl labai gundžiusios mūsų moteris: išsiuvinėtos, viena už kitą gražesnės staltiesės, skaros, kilimai ir t.t. Neišlaikė gundymo nei mano moteris. Laimei, atrodo, kad nelabai brangu, be to, viešbučio valdytojai sutiko viską, kas sunkesnio, tokie kaip kilimai ar paveikslai, persiųsti mums į Ameriką, į namus. Pasitikėjom ir šį kartą neapsirikom.

Po pietų gėrėjomės penkios mylios nuo Srinagar esančiais sodais, išsidėsčiusiais trijose įvairaus aukščio terasose ar atšlaitėse. Sodai buvo įkurti 1632 m. Mughal valdovo Jahangir ir jo žmonos karalienės Nur Mahal. Stebėjome labai ceremoningai išlaikytus sodus, taisyklingai išdėstytais takais ir aikštelėmis, kuriose tyvuliavo trykštantis fontanų vanduo, tai mums priminė Rusijos Peterhof sodus prie Sankt Peterburg. Visur mirgėjo simetriškos įvairiaspalvių gėlių lysvės, kiekviena turinti savo egzotišką senovinį persišką vardą kaip Nišat, Časima ir kt. Tolumoje ant kalno matėsi prieš 2,500 m. statyta šventykla, statyta Hindu dievo Shiva garbei. Vakara praleidome savo nežymiai banguojančiame „laive“, stebėdami aplinkinius kalnus grimztančius ir vakaro prieblandą. Juk tai kadaise svajoti, bet lyg ir nepasiekiami Himalajų kalnai!

Gal turėčiau paaiškinti, kad nors Kašmyras yra visai netoli Himalajų kalnų, pačioje Indijos subkontinento šiaurėje, maždaug 5,800 pėdų aukštyje, klimatas paprastai yra švelnus, sniegas čia yra retenybė. Kai visą Indiją apima karščiai, Kašmyre yra gana vėsu, todėl jau nuo senų laikų Mughal imperatoriai, o vėliau ir anglų aukštieji valdininkai bei karininkai siūsdavo savo šeimas čia praleisti karštas vasaras, tuo tarpu patys turėdavo kentėti karštį ir drėgmę paskirtuose postuose. Kadangi Kašmyro įstatymai užsieniečiams neleisdavo turėti nekilnojamo turto, anglai

Mūsų grupės ponios spėjo apsipirkti ir jau demonstruoja.

tą įstatymą apeidavo savo vasarnamius statydami kaip plaukiojančius namus ant ežerų. Mes ir buvome apsistoję viename iš tokių buvusių butų: miegamasis, valgomasis, virtuvė ir salonėlis.

Bombay arba Mumbai

Iš Srinagar turėjome skristi į Bombay (dabar — Mumbai). Pasigirdo kalbos, kad ten vyksta kažkokie neramumai, ir mes galėsime skristi tik iki Amritsar Punjab provincijoje. Jau žinojome, kad siekiant atkurti po buvusių neramumų tvarką ir į ten buvo pakviesta kariuomenė. O čia šios dienos „The Times of India“ rašo: „Additional forces sent to Amritsar“. Pradėjome nuogąstauti, kad galime įkliuti į bėdą. Ką darė vadovai, nežinau, bet laikas bėgo ir netrukus pradėjo temti. Amritsar oro uostas neturi apšvietimo, tad ar turėsime laukti ryto? Pagaliau Bombay, matyt, susitvarkė, ir išskridom į tą miestą — milžiną su persėdimu ne Amritsar, o Delhi mieste.

Bus daugiau.

„Gateway to India“ vartai — Mumbai.

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos pagal susitarimą
Tel. 312-337-1285

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už priimaną kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Sts. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

Stuburo ir skausmo ligos

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS PRUNSKIS, MD
VIK DUGAR, MD
Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių,
sužiedimų darbovietėje bei kitų vietų
skausmo diagnostikos ir gydymo specialistai.
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
www.IllinoisPain.com

SVEIKATOS KLAUSIMAI

Mirčių nuo širdies ligų statistika – kraupi

Atkelta iš 2 psl.

Kardiologai teigia, kad dažniausiai širdies ir kraujagyslių susirgimus sąlygoja padidėjęs arterinis spaudimas ir pernelyg aukštas cholesterolio kiekis. Normalus cholesterolio kiekis kraujyje turėtų būti nedidesnis nei 5 milimoliai litre, o sergančiojo širdies liga – nedidesnis nei 4,5 milimolio. Pasak medikų, neigiamą vaidmenį vaidina ir bloga mityba, rūkymas, besaikis alkoholio vartojimas, viršsvoris.

Idealiu mitybos sprendimu, norint kraujyje turėti nepadidintą cholesterolio kiekį, specialistai laiko Viduržemio jūros dietą, suteikiančią daug nesočiųjų riebiųjų rūgščių. Nors visų reikiamų produktų Lietuvoje yra gausu, šiuolaikinis gyvenimo tempas

retam lietuviui leidžia maitintis sveikai.

Rugsėjo 30 – Pasaulinę širdies dieną – šiemet lydi šūkis „Drauge link sveikų širdžių“. „Visi būdai mažinti cholesterolio kiekį kraujyje ir stiprinti savo širdį yra priimtini“, – sako doc. Pranas Šerpytis. „Svarbiausia, kad tai būtų daroma kol esame sveiki. Žmonės Lietuvoje gyventų žymiai ilgiau, jei kiekvienas atidžiau rūpintųsi savo sveikata bei savo ir artimųjų gyvenimo būdu. Mūsų visuomenei būtina įprasti gyventi sveikai“.

„Euro Aspire III“ buvo tiriama asmenys, sergantys išeminėmis širdies ligomis, iš 22 Europos Sąjungos šalių.

Alfa.lt

Lietuvos gyventojai dantų šepetėlius keičia šešiskart rečiau, nei derėtų

Tyrimų bendrovės „AC Nielsen“ ir „Procter & Gamble“ duomenimis, Lietuvos gyventojai dantų šepetėlių keičia vidutiniškai kas 18 mėnesių, tačiau tai daryti reikėtų net šešiskart dažniau – kas 3 mėnesius. Specialistai primena, kad ilgai nekeičiamuose šepetėliuose ima kauptis žalingi mikroorganizmai. Be to, jie nebe taip gerai išvalo dantis. Lietuvos gyventojų apklausa atskleidė, kad dantų ir burnos higienos žinių kol kas stinga daugeliui Lietuvos gyventojų. Tuo tarpu medikai pabrėžia, kad tinkama dantų priežiūra, ypač vaikystėje, leidžia išvengti sunkiai pagydomų dantų ligų.

Paskatinta šių duomenų, su Lietuvos Respublikos Odontologų rūmais jau ne vienerius metus bendradarbiaujanti bendrovė „Procter & Gamble“ įgyvendino edukacinę socialinę akciją „Padovanokite šypseną... ir dantų šepetėlį“. Jos metu į akcijos partnerės – bendrovės „Maxima“ prekybos centrus apsipirkti atėję žmonės galėjo įsigyti dvigubą pakuotę dantų šepetėlių „Blend-a-med“, ir vieną šepetėlį iš šios pa-

kuotės paaugoti vaikams, kuriems jų trūksta labiausiai.

Per keletą artimiausių savaitių daugelyje Lietuvos vaikų globos namų augančius ir socialiai remtinus vaikus pasieks po komplektą iš trijų dantų šepetėlių, kurių jiems užteks visus mokslo metus. Iš viso remtiniams vaikams bus išdalintas 51 tūkstantis šepetėlių. Dalį šių šepetėlių paauguko Lietuvos gyventojai socialinės akcijos metu, o dalį dovanų bendrovė „Procter & Gamble“.

„Pagrindinis įgyvendintos socialinės akcijos uždavinys buvo atkreipti dėmesį į taisytinus Lietuvos gyventojų burnos higienos įpročius ir priminti, jog teisingos dantų priežiūros vaikai mokosi savo šeimoje. Tuo pačiu siekėme paskatinti Lietuvos žmones domėtis ir rūpintis vaikų sveikata ir gerove“, – sakė „Procter & Gamble“ svarbių klientų prekybos vadovas Lietuvoje Evaldas Juodišius.

Būtiną gerinti burnos sveikatos mokymo sistemą pabrėžė ir LR Odontologų rūmų atstovai.

Alfa.lt

Specialioji pedagogė Ritonė Rudaitienė (centre) 1999 m. su mokiniais ir jų tėveliais „Viltis“ stovykloje Giruliuose.

PAŠNEKESIO „SU VILTIMI Į ATEITĮ“ BELAUKIANT

RITONĖ RUDAITIENĖ

Kažkuomet teko skaityti straipsnį apie valstybių kultūringumą. Straipsnio autorius rašė, kad svarbus kultūringumo požymis – kaip valstybė rūpinasi savo silpniausiais piliečiais: seneliais, ligoniais ir žmonėmis su negalia.

Gyvendami Amerikoje esame įpratę matyti žmones su fizine ar protine negalia, dirbančius jiems patikėtą darbą parduotuvėse, restoranuose, valdžios ir kitokiose įstaigose. Jie yra paslaugūs, mandagūs ir laimingi, nes jaučiasi esą savarankiški ir pilnaverčiai. Tačiau gal ne visiems žinoma, kad tai pasiekti pareikalavo daug tėvų ir specialiųjų pedagogų pastangų bei pasišventimo. Suaugusių žmonių su vidutinio laipsnio protine negalia išmokyti savarankiškumo nėra labai paprasta. Rezultatai pasiekiami daug greičiau, jei pradeda dirbti nuo mažens. Todėl labai svarbi yra ankstyvoji intervencija – specialybė, kurią man teko dirbti 25 metus.

Prisimenu, kai 1993 m. Lietuvoje, į APPLE (Amerikos pedagogų talka Lietuvos švietimui) specialiosios pedagogikos srauto kursus apsilankė gerokai vyresnio amžiaus našlė su suaugusiu sūnumi, kuris turėjo stipraus laipsnio protinę negalią. Nuo mažens jis buvo slepiamas namuose, nes tėvai nenorėjo, kad jis taptų sovietinės sistemos auka – būtų išvežtas ir uždarytas internate. Tėvai jį mylėjo ir kaip mokėjo, taip juo rūpinosi. Moteris su ašaromis akyse klausė, kas atsitiks su jos visiškai bejėgiu, nusiprausti, apsiirengti ir pavalgyti visiškai nesugebančiu sūnumi, kai jos nebebus šalia?

Kaip liūdna, kad po 50 metų trukusios sovietų okupacijos Lietuva turėjo paveldėti tokį palikimą ir tokią sunkią našą... Tuomet pagrindinis dėmesys buvo telkiamas į asmens sutrikimus, bet ne į jo galias. Tik atkūrus Nepriklausomą Lietuvos valstybę prasidėjo pastebimi esminiai pokyčiai specialiojo ugdymo ir socialinės integracijos srityse.

A. a. prof. dr. Algirdas Grigonis savo straipsnyje „APPLE – nesenanti šaltinio versmė“ („Draugas“, 2005 m. balandžio 14 d.) rašė: „Neigaliųjų vaikų, paauglių, jaunųjų mokyklų, nevyriausybinės organizacijos kūrimasis, veikla, profesionalios patirties perėmimas iš užsienio, neabejotinai susiję su APPLE. Šios bendrijos veikla labiausiai lėmė naują specialiojo ugdymo situaciją Lietu-

voje.“

APPLE bendrijos dėstytojų patalpinama 1994 m. Vilniuje pradėjo veikti „Versmė“ – pirmoji integruota mokykla Lietuvoje. 2005 m. dr. Algirdo Grigonio įkurtoje Kauno apskrities specialiųjų pedagogų ir tėvų draugijoje buvo atidaryta prof. Karl Janowitz vardo biblioteka, skirta specialiems pedagogams, logopedams, socialiniams darbuotojams. Čia sukauptos naujausios knygos, žurnalai, vaizduojamosios apie specialiųjų vaikų mokymą, lavinimą ir vertybių sistemos ugdymą.

Biblioteka gausiai naudojasi Vytauto Didžiojo universiteto Socialinių mokslų fakulteto studentai. Prie bibliotekos veikia šeimų, auginančių neįgalius vaikus, klubas „Šeimos – šeimoms, auginančiom negalės vaikus“. Kasmet vyksta tėvų konferencijos. Draugija yra išleidusi nemažai leidinių: „Normalizacija ir integracija: iš kur ateini ir kur eini“, „Specialus ugdymas ir vadovavimas“, „Vadovavimas ir socialinis darbas kaitos sąlygomis“, „Veiksminga pagalba neįgaliam vaikui ir jo šeimai“, „Kasdieninio gyvenimo įgūdžių plėtra“ ir kt.

Su žinias Amerikoje gilinusi dr. Dainiaus Pūro įsteigta „Universitetinių vaikų psichinės sveikatos centru“ (skatinančiu sujungti medicininę, psichologinę, pedagoginę ir socialinę pagalbą specialiųjų poreikių vaikams), Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrijos „Viltis“ atsidavusia ilgamete pirmininke Dana Migaliova, vaikų su negalia tėvų ir mokytojų pasišventimu specialiųjų poreikių vaikų ugdymas Lietuvoje labai pasikeitė ir tebesikeičia. Reikia tikėti, kad nebėra tokių internatų, kur visiškai tuščiame kambaryje į maišus sukišti ir surišti vienuolikmečiai berniukai kojomis į sieną mėtų ir gaudytų sviedinį. Kai su pasibaisėjimu paklausiau, kodėl vaikų rankos maišuose, sulaukiau atsakymo, kad jie save kandžioja! Tai buvo 1992 metai.

Š. m. spalio 21 d. ateitininkų korporacijos „Giedra“ pakviestas į Lemont, IL iš Detroit, MI atvyksta specialusis pedagogas Vytas Underys. Pasaulio lietuvių centre, 12:30 val. p. p. jis ves pašnekesį „Su viltimi į ateitį“. Taip pat parodys trumpą filmą. Nuo 2000 m. Vytas kiekvieną vasarą vyksta į Lietuvą ir dirba APPLE vasaros kursuose su specialiųjų poreikių vaikais. Ačiū giedrininkėms už suteikiamą progą mūsų visuomenei daugiau susipažinti su nuostabios meilės ir jautrumo sklindinu „kitokiu“ pasauliu.

Jurga rudenį koncertuos abiejose Atlanto pusėse

Geriausio MTV Baltijos šalių atlikėjo nominacijai siūloma Jurga šiais metais išleisto albumo „Instrukcija“ pristatymo koncertus rudenį surengs ne tik Europoje, bet ir JAV. Apie tai jau ne kartą skelbėme šio laikraščio puslapiuose.

Spalio pabaigoje Jurga pradės aštuonių koncertų turą JAV, kur su savo pasirodymais lankysis pirmą kartą. Šiuos koncertus organizuoja Lietuvių Bendruomenės Krašto valdyba bei Amerikos lietuvių jaunimo sąjunga. Gali nutikti taip, kad Jurgai lapkričio 1 dieną teks trumpam grįžti į Europą, į MTV Europos muzikinius apdovanojimus Miunchene ir vėliau pratęsti turą JAV. Grįžusi iš gastrolių JAV Jurga lapkričio pabaigoje surengs pasirodymus Vengrijos ir Slovėnijos sostinėse. Šiuo metu Jurgos vadybos kompanija M.P.3 derina koncertų galimybes Lenkijoje ir Čekijoje. Koncertinius dainininkės metus vainikuos jos pasirodymai Vilniaus ir Klaipėdos publikai.

Spalio 21 dieną, sekmadienį, Čekijos televizijos pirmasis kanalas CT1 parodys devynių minučių reportažą apie Lietuvą ir Jurgą, kuris buvo nufilmuotas rugsėjo pradžioje Vilniuje. Šis reportažas 10:30 val. ryte Čekijos laiku bus transliuojamas per milijoninę auditoriją turinčią kelionių ir kultūros laidą „Objektiv“, taip pat tą pačią dieną 7:05 val. r. bei 10:31 val. r. Čekijos laiku bus parodytas per naujų televiziją CT24. Šias

transliacijas bus galima stebėti realiu laiku internete adresu <http://www.ct24.cz/vysilani>. Spalio 24 dieną 12:30 val. p. p. Čekijos laiku reportažas taip pat bus rodomas per kultūros kanalą CT2. Reportažai taip pat bus kartojami įvairiu metu naktniu laiku.

Pasak reportažą rengusio žurnalisto Bohumil Vostal, peržiūrėję šią medžiagą redaktoriai leido parengti devynių minučių trukmės pasakojimą, vietoj planuotų penkių. „Nufilmavome labai daug įdomios medžiagos, buvo sunku išrinkti geriausius momentus“, – sakė žurnalistas. Čekijos televizija filmavo Jurgą Vilniaus senamiestyje, „Cozy“ kavinėje, Užupyje, Bernardinų bažnyčios viduje ir ant bažnyčios stogo, taip pat bus rodomas Jurgos vaizdo klipas „Instrukcija“ ištraukos.

Tuo tarpu Lietuvoje Jurgos daina „Smėlio žmonės“ jau tapo aštuntąja per karjerą šios dainininkės grojamausia daina radijo stotyse. Praėjusį savaitgalį ši daina debiutavo M1 populiariausių dainų tope šešioliktoje vietoje ir kartu su hitais „Nebijok“ bei „Galbūt“ yra tarp trijų sėkmingiausių debiutavusių Jurgos kūrinių. Dainai „Smėlio žmonės“ ir angliška jos versijai Jurga numato dar šiais metais nufilmuoti intriguojančius vaizdo klipus. Kol kas iš naujausio dainininkės albumo tik dainoms „Instrukcija“ ir „5th Season“ yra sukurti vaizdo klipai.

Jurgos interviu Čekijos televizijai.

M.P.3 archyvo nuotr.

Šių metų Jurgos koncertų tvarkaraštis JAV:

- spalio 26 d., 8 val. v.** – Čikaga, JAV (Jaunimo centras, 5620 South Claremont Avenue, Chicago, IL 60636);
- spalio 27 d., 7 val. v.** – Cleveland, JAV (Lietuvių namuose, 877 E 185th St Cleveland, OH 44119);
- spalio 28 d., 1 val. p. p.** – Detroit, JAV (Dievo Apvaizdos bažnyčios salėje, 25335 W. 9 Mile Road. Southfield, MI 48033);
- lapkričio 2 d., 8:30 val. v.** – New York, JAV (The Community House, 15 Borage Place, Forest Hills, New York);
- lapkričio 3 d., 7 val. v.** – Baltimore, JAV (Lietuvių namuose, 851-853 Hollins Street, Baltimore, MD 21201);
- lapkričio 8 d. 8 val. v.** – Washington (McGinty's Public House, 911 Ellsworth Dr, Silver Spring, MD 20910);
- lapkričio 9 d., 7:30 val. v.** – Boston, JAV (Lietuvių Piliečių klube, 368 W. Broadway Street, So. Boston, MA 02127);
- lapkričio 10 d., 7 val. v.** – Philadelphia, JAV (Lietuvių namuose, 2715 East Allegheny Avenue, Philadelphia, PA 19134);

Maloniai kviečiame visus Amerikos lietuvius apsilankyti Jurgos koncertuose.

1940 METŲ VASARA

ALBERTAS KANAITAS

Saulė pamažu leidžiasi ir šešėliai kas kartą ilgyn ir ilgyn. Ramu, tylu. Beržo lapai prie namo vos girdimai šlama, senas ąžuolas jau seniai snaudžia, nesigirdi bičių dūzgimo, verkiantis gluosnis jau miega...

Birželio mėnuo. Šeštadienio vakaras.

Politinė padėtis Europoje neaiški: naciai užėmė Lenkiją ir nežinia kur sustos. Sovietų maži daliniai „saugo“ Lietuvos pasienį, neva, nuo „priešų“. Pavojuos mums nuo sovietų. Padėtis Lietuvoje įtempta. Laukiame, tikimės, ką ateitis parodys. Kepykla uždaryta iki sekmadienio vidurnakčio, kur vėl prasidės darbas. Tėvas, motina ilsisi po sunkaus darbo naktimis: paruošti miltus, pakurti krosnį, kepti. Duona kepama vietinės kariuomenės daliniui.

Tamsėja. Kambary klausomės radijo žinių — žinios blogos, bus blogiau... Gana žinių, laikas poilsui. Pro langą matau mėnulį, kuris slapstosi tarp debesų, milijonai žvaigždžių, dangus atrodo skylėtas. Galva svirsta, akys merkiiasi...

Beldimas į duris. Laikrodis rodo 2 valandą ryto. Šoku iš lovos, tėvas jau prie durų ir į kambarį įsiveržia jaunas, sudarkytas plaukais vyras su revolveriu rankoje. Išgąstingos akys dairosi po kambarį, nekalba. Tėvas žiūri į jį ir girdžiui: „Antanas“. Nepažįstu, neprisimenu jį matęs. Policija jo ieško ir prašė tėvo jį paslėpti. Kur? Didelė, ilga kepyklos krosnis, jos gale, netoli kamino, tuščia. Antanas dingsta už krosnies, kur karšta, mažai vietos judėti, sunku kvėpuoti, bet...

Tėvas liepia eiti gulti, tylėti. Kas bus, jei policija ateis, suras Antaną? Kas tas Antanas? Dirbo trumpą laiką kepykloje, komunistas, revoliucionierius, sėdėjo kalėjime, pabėgo į sovietų Rusiją ir, atrodo, kad dabar grįžo Lietuvon.

Sunkvežimis sustoja prie namų — policija, saugumas. Namas pilnas žmonių: ieško, verčia, neranda. Kepykloje net maišų miltus tikrina, krosnies vidų... Saugumietis apklausinėja tėvą, mane, baugina kalėjimu. Kodėl ieško jo čia? Atsakymas — dirbo kepykloje. Per dvi valandas išversiti kambariai, kepykla. Tylim, bijom Antano, saugumo.

Sekmadienis. Skamba bažnyčių varpai, šaukia žmonės melstis, šaukia... Iš už krosnies slėptuvės išlenda Antanas: pajudęs, išvargęs, į žmogų nepanašus. Gaila žmogaus, kuris dėl savo įsitikinimų medžiojamas kaip gyvulys.

Sodo gale, už tvoros, laukai, tolu-

moj vingiuoja Nevėžis, netoli kapi-nės... Saulė dažo viską aukso spalva, švelnus vėjelis budina medžių lapus, čirškia žvirbliai, prikelia varnėną iš miego — nauja diena, nauji rūpesčiai. Ultimatumas iš Maskvos. Nelaikda-ma atsakymo sovietų armija peržengia Lietuvos sieną, radijas groja internacionalą — palaidota laisva Lietuva! Raudonos vėliavos, rusiškos dainos, tankų bildesys...

Verksmo, džiaugsmo mišinys. Kepykla uždaryta, laukiam naujų įsakymų. Miesto valdžia jau komunistų rankose. Vilnius užimtas. Masiški suėmimai. Komunistų partijos sekretorius Antanas S., būsimas Lietuvos budelis. Viskas labai greitai keičiasi — laisvi šiandien, kalėjimas rytoj.

Kiekviena diena brūkšny ant kalendoriaus: savaitės, mėnesiai bėga ir jau beveik metai... Siaubas krašte, šeimų suardymas, nekaltų žmonių deportacija, lietuvių tautos išnaikini-mas. Kiek jau Sibire, kiek kalėjimuose, kiek partizanų kapų, kiek vaikų be tėvo, motinos?

Kada ateis mūsų eilė? Kaimynas dingo vakar naktį, netolimo fabriko darbininkas nusišovė. Kaimuose kolchozai, darbininkai vergai. Kepykla dirba su pamainom, dieną ir naktį sovietinių karių maitinimui. Tėvas paskirtas vedėjo pareigoms. Mūsų šeima pavojuje: tėvas darbininkas, namų ir kepyklos savininkas, darbo klasės išnaudotojas — nemokamas bilietas į Sibirą.

Gal Antanas galės mums padėti? Padėjom Antanui, tai gal... Laiškas Antanui. Nežinau, ką tėvas parašė, nežinau... Aš netikiu ir nelaukiu atsakymo. Savaitė, dvi — atsakymo nėra. Nelaikiame du laiška: komunistų partijos būstinės su labai trumpu atsakymu — privatūs laiška — laiko gaišinimas, partija turi svarbesnių reikalų. Parašas — A. S. Kitas iš darbo biuro: tėvas atleistas iš kepyklos vedėjo pareigų, liks kaip darbininkas ir turės mokėti nuomą už butą.

Kiekvieną dieną gyvenimas sunkesnis, betikslis. Beldimas naktį į duris — sudie brangioji Lietuva!

Reiche tyli, bet žmonės jau šnabžda apie nacių kariuomenės susibūrimą prie Lietuvos pasienio. Kas žino ką Hitleris planuoja?

Nelauktas lėktuvų užimas, bombų sprogdymas prikelia žmones ankstų rytą. Nacių ir sovietų taikos susitarimas — tai tik popieriaus lakštas ir dabar sovietai bėga, naciai veja. Mieste betvarkė: komunistų partijos būstinė tuščia, valdžios pareigūnai, strībai, parsišėdėliai — atgal į „Stalino rojų“.

Brolio ir dėdės

A + A VITALIO DAMIJONAIČIO

netekus, mielą sesę giedrininkę DALIĄ ČARAUSKIENĘ su šeima, jo žmoną GRAŽINĄ, dukrą VIDĄ ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir liūdime drauge.

Korp! Giedra

UNICEF: Vaikų mirtingumas pasaulyje – rekordiškai mažas

Rugsėjo 13 d. UNICEF išplatino ataskaitą, kurioje teigiama, kad vaikų mirtingumas pasaulyje ženkliai sumažėjo. Teigiama, kad tam įtakos turėjo suaktyvėjęs skiepėjimas ir maliarijos prevencijos programa, informuoja BBC.

Nepaisant gerėjančių statistinių rodiklių, 2006 m. visame pasaulyje mirė 10 mln. vaikų iki penkerių metų. 1990 m. šis rodiklis siekė 13 mln.

Ataskaitoje taip pat teigiama, kad Tūkstantmečio plėtros programoje įtvirtintus tikslus iki 2015 m. veikusiai sugebės įgyvendinti Lotynų Amerikos bei Karibų regiono šalys.

Geriausią rezultatą pavyko pasiekti Maroke, Vietname ir Dominikos respublikoje, kur vaikų mirtingumą pavyko sumažinti trečdaliu.

UNICEF generalinės direktorės Annos Veneman teigimu, „Šiandien pasaulyje išgyvena daugiau vaikų nei bet kada anksčiau. Tačiau nepaisant to ir toliau turime stengtis, kad įgyvendintume Tūkstantmečio plėtros programoje numatytus tikslus“.

Tačiau kai kurie ekspertai linkę skeptiškai vertinti ataskaitoje pateikiamus duomenis. Jų teigimu, vaikų mirtingumas vis dar yra pernelyg aukštas, kad būtų galima spekuliuoti teigiant, kad situacija gerėja.

Bernardinai.lt

Remkite ir platinkite katalikišką spaudą
„DRAUGAS“
www.draugas.org

pirmą kartą...

prenumeruojant „Draugą“ (JAV) gaunate nuolaidą – tik 120 dol. metams (Reg. 150 dol.). Atsiųskite vardą, pavardę, adresą ir telefono numerį kartu su mokesčiu („Draugas“, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629)

Vajus tęsis visą spalio mėnesį.

vardas, pavardė

adresas

miestas, valstija, zip

telefono numeris

MARGUTIS II
LIETUVIŲ RADIO LAIDOS

1450 AM banga iš WCEV stoties
KLAUSYKITE KIEKVIENĄ VAKARĄ
nuo 8 val. v. iki 8:45 val. v.

Tel. 773-476-2242

AMERIKOS LIETUVIŲ RADIO LAIDAS GALITE GIRDĖTI
INTERNETU www.wcev1450.com

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

◆**PLC Bočių mėnė spalio 10 d.**, trečiadienį, 2 v. p. p. bus rodomas filmas „Lietuvos pilys“. Rengia Lemont Soc. reikalų skyrius. Visus maloniai kviečiame apsilankyti.

◆**Kviečiame Jus į PLC metinį** renginį „Vakaras Venecijoje“, kuris įvyks spalio 13 d., šeštadienį, 6 val. v. Gros populiarus brolių Švabų orkestras. Bilietus galite užsisakyti tel. 630-655-2485 (Regina Griškelienė). Kviečiame visus gausiai dalyvauti.

◆**Švč. Mergelės Marijos Nekalto** Prasidėjimo seserų putnamiečių metinė vakarienė vyks spalio 14 d., sekmadienį, Jaunimo centre, 5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636. 2 val. p.p. šv. Mišios tėvų jėzuitų koplyčioje, 3 val. p.p. – vakarienė. Tel. pasiteiravimui: 773-585-3570 (V. Čepaitienė).

◆**Spalio 21 d., sekmadienį, 3 val.** p. p. Lietuvos Dukterų draugija kviečia į „Rudens pietus“, kurie vyks Camelot pokylių salėje, 8624 W. 95th Street, Hickory Hills. Vietas prie stalų užsisakyti galite tel. 708-599-5727 (Irena Gelažienė) arba 708-499-4845 (Aldona Rukuižienė). Maloniai visus kviečiame dalyvauti.

◆**Spalio 26 d. Čiurlionio galerijoje** Jaunimo centre 7:30 val. v. vyks Reginos Benson (Colorado) tekstilės darbų parodos „Vizijos“ atidarymas. Dalyvaus autorė. Maloniai kviečiame visus į parodos atidarymą.

◆**Marijos Nekaltojo Prasidėjimo** seserų rėmėjų sąskrydis ir mirusiųjų prisiminimas vyks Putnam, CT seselių vienuolyne sekmadienį, spalio 28 d. 11 val. r. Sąskrydžio šv. Mišias atnašaus ir pamokslą sakys vienuolyno kapelionas kun. Arvydas Žygas. Po pietų – rėmėjų posėdis ir Palaimintojo Jurgio Matulaičio beatifikacijos dvidešimtmečio paminėjimas. Bus rodomos skaidrės. Po paminėjimo – mirusiųjų prisiminimas: kapinių lankymas bei naujų paminklų šventinimas ir Mišparai vienuolyno koplyčioje už mirusiuosius. Visi kviečiami.

Grażina Damijonaitis iš Willowbrook, IL parėmė laikraščio leidybą 50 dol. auka. Nuširdžiai Jums dėkojame.

Nora Janina

Annika Brigita

LF [gailotinis Detroit Narimantas Udryš | Lietuvių fondo narius] rašė savo anūkes Anniką ir Norą. Sveikiname sesyčių tėvelius Gytį ir Gillian Udryus. Džiaugiamės, kad graži tradicija, padovanojant LF narysė savo brangiausiems žmonėms ir remiant lietuvybę, tęsiasi. LF adresas: 14911 127th Street, Lemont, IL 60439. Tel. 630-257-1616. Nuotraukose sesutės Nora ir Annika.

Apie dalyvavimą prašome pranešti iki spalio 22 d. telefonu: 860-928-7955.

IŠ ARTI IR TOLI ...

◆**Spalio 13 d., šeštadienį, 6:30** val. v. Stardust Lanes Bowling klube Stardust Lanes/Orbit Lounge, 1465 US Hwy 441 SE, Okeechobee, FL 3497 pirmą kartą Florida koncertuos Liveta ir Petras Kazlauskai! Kitą dieną patys ištvermingiausi galės dalyvauti „Eagle Bay Airboat Rides“. Padovanokite sau šventę – Jūs tikrai jos verti! Bilietus užsisakykite telefonais: 561-309-6708 arba 863-517-0796 arba registruotis el. paštu: lithuaniancentre@gmail.com

◆**Beverly Shores Lietuvių klubas** kviečia visus tautiečius, artimuosius ir draugus į tradicinį Rudens pokylį, kuris įvyks spalio 13 d., šeštadienį, 6 val. v., Blue Chip Hotel and Casino, Great Lakes Ballroom, 2 Easy Street, Michigan City, IN. (www.bluechipcasino.com). Vaisės, muzika, šokiai! „Cigar“ grupės nariai – dainininkas V. Gražulis ir A. Pilibaitis linksmins ir ves muzikinę programą. Renginio pelnas skiriamas moksleivių ir studentų paramai. Auka – 60 dol. asmeniui. Nuširdžiai kviečiame visus gausiai dalyvauti!

◆**Livetos ir Petro Kazlauskų koncertas** vyks Atlanta mieste, GA sekmadienį, spalio 21 d., 3 val. p. p. Red Top Mountain Lakeside Ballroom I salėje, Red Top Mountain State Park & Lodge, 50 Lodge Rd. SE, Cartersville, GA 30121. Koncertą rengia Lietuvių fondas ir JAV LB Atlanta, GA apylinkės valdyba. Dėl papildomos informacijos skambinkite Laurai Vincitytei-Moore tel. 678-366-1468.

◆**Union Pier Lietuvių klubo** metinis narių susirinkimas įvyks šeštadienį, spalio 27 d., 6:30 v. v. (Michigan laiku). Po susirinkimo vyks „Oktoberfest“ – bus muzika, užkandžiai, baras. Kviečiame visus draugijos narius ir draugus gausiai dalyvauti. Dėl smulkesnės informacijos prašome skambinti tel.: 269-469-3298.

Jaunimo centro valdyba, susirinkusi šiais metais pirmam rudeniam posėdžiui, aptarė Jaunimo centro 50 metų sukaktuvinę šventę, kuri įvyks 2007 m. gruodžio 2 d. Jaunimo centro didžiojoje salėje.

Nuotraukoje sėdi iš kairės: Nijolė Kaveckienė, Danutė Rūtienė; stovi: Viktoras Jautokas, Tarybos pirmininkas Vactovas Momkus, Valdybos pirmininkė Milda Šatienė, Antanas Paužuolis, Alfreda Mikalauskienė ir Jonas Tamulaitis.

Viktoro Jautoko nuotr.

Jadvyga Gruodienė iš Chicago, IL nepamiršo „Draugo“ ir atsiuntė 50 dol. auką laikraščio leidybai paremti. Esame labai Jums dėkingi.

Algimantas Kelertas, gyvenantis Brookfield, IL, parėmė „Draugo“ leidybą dosnia 100 dol. auka. Nuširdžiai Jums dėkojame už Jūsų dosnumą.

V. Janevičius iš Kankakee, IL pratęsė „Draugo“ prenumeratą dar metams ir kartu atsiuntė 50 dol. auką. Esame labai dėkingi, kad mus skaitote ir remiate.

Joseph Mikulis, gyvenantis Westchester, IL, paaukojo „Draugui“ 100 dol. auką. Labai ačiū, kad mus taip dosniai remiate. Kiekviena auka kasdieniniam laikraščiui yra gyvybiškai svarbi.

„Draugo“ knygynėlyje

Pasirodė naujas – 13 metų jubiliejų švenčiančio žurnalo „Lithuanian Heritage“ numeris.

Šio rudeniškai spalvingo žurnalo numeryje skaitytojai ras Randy Richards straipsnį apie tolimesnius UIC Lituanistikos katedros prof. Giedriaus Subačiaus tyrimus bei ieškant Upton Sinclair „The Jungle“ pėdsakų Lietuvoje. Kaip teigia Randy Richards, tolimesnius tyrimus, siekiant surasti Sinclair aprašytos vestuvinių poros giminaičius, gyvenant vietas Lietuvoje, paskatino dokumentinio filmo idėja. Autorius šmaikštuoja, kad jis esąs tik dr. Watson šioje istorijoje, o tikrasis Sherlock Holmes – prof. Subačius. Tad

kam įdomu, kaip toliau tęsiami „detektyviniai“ tyrinėjimai, su kiais žmonėmis pavyko susitikti, kur gimė ir gyveno Sinclair aprašytos vestuvinių poros jaunikis ir jaunoji, ras naujausiam „Lithuanian Heritage“ numeryje Randy Richards straipsnyje „Untangling ‘The Jungle’“.

Andrius Ramūnas Page straipsnyje „For the Love of Lithuania“ skaitytojams aprašo Putnam, Connecticut įsikūrusį Amerikos lietuvių kultūros archyvą (ALKA): ką galima rasti archyve, ką archyvinė medžiaga pasakoja apie Lietuvos istoriją, kaip buvo įkurtas archyvas.

„Lithuanian Gallery“ skiltyje – šįkart skaitytojų akims paganyti siūlomos rudėjančio kaimo fotografijos.

Laurynas Misevičius žurnale pristato Lietuvių atletų klubo New York istoriją ir šiemetinius jų pasiekimus, recenzuojamų knygų skiltyje – Jeannette Swist knygos „Back of the Yards“ trumpas pristatymas.

Tad visus minėtus straipsnius ir dar daugelį kitų įdomių dalykų rasite naujausiame spalio/lapkričio mėn. žurnalo „Lithuanian Heritage“ numeryje.

Žurnalo kaina – 4.95 dol. Jį galima įsigyti paštu, pridėdant 9 proc. mokesį, jei užsisakote IL valstijoje. Persiuntimo kaina – 3 dol.

Paruošė A. T.

„Draugo“ knygynėlio adresas: 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629
Tel. pasiteiravimui: 773-585-9500